

РЕЛІГІЙНА ПАНОРАМА

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

3 (19)
2002

ВСІ РІЗНІ - ВСІ РІВНОПРАВНІ !

Статистика релігій
України
1992-2002

Релігійні календарі

Релігія очима соціологів

Сторінка
конфесії:

Харизматизм

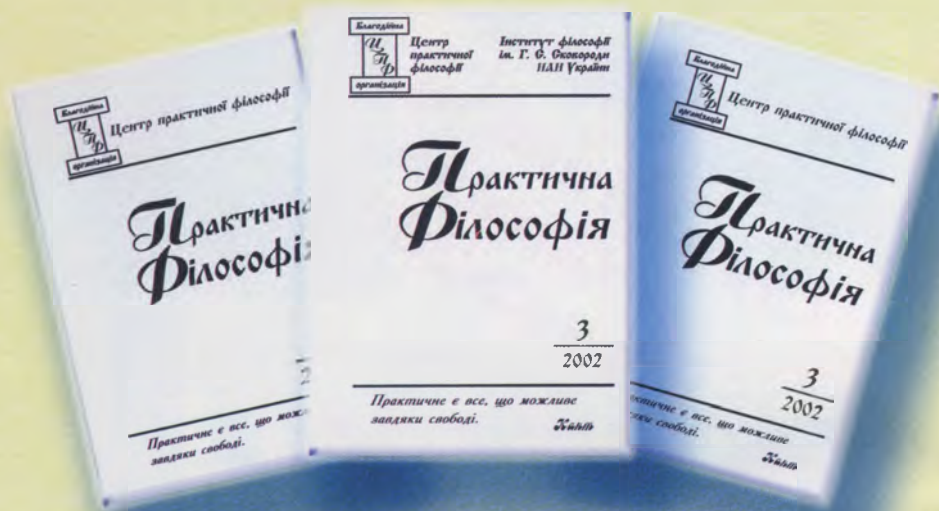
ДО ВІДОМА ФІЛОСОФСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ УКРАЇНИ !

**Благодійна організація "Центр практичної філософії" і
Інститут філософії НАН України**

ПОВІДОМЛЯЮТЬ

Про вихід у світ перших номерів нового наукового журналу
"Практична філософія"(ПФ) – фахового видання зі спеціальностей:
філософія науки, філософська антропологія і філософія культури,
етика, естетика, соціальна філософія та філософія історії.

Читайте журнал "ПФ"- на нашому сайті :
[http:// www.uct.kiev.ua/~sofi](http://www.uct.kiev.ua/~sofi)

**До спонсорів та меценатів!
Шановні добродії!**

Ми щиро дякуємо всім, хто допоміг реалізувати наші проекти.
Вашу підтримку відчули десятки вітчизняних філософів, студентів.
І в подальшому ваша допомога буде спрямована на становлення
і розвиток сучасної вітчизняної філософської думки.

**Почесний президент благодійної організації
"Центр практичної філософії"
Толстоухов Анатолій Володимирович**

Наша адреса і банківські реквізити: 04070, м.Київ-70, вул. Фролівська,1.
Тел.238-65-23, факс 238-65-25. E-mail: sofi@uct.kiev.ua
Код ЄДРПОУ 21676339, МФО 300012,
р\р 260023012723 ГОУ ПІБ України у м. Києві

Релігійна панорама

№ 3' 2002

Головний редактор:
А. Колодний

Редколегія:
О. Саган
Л. Филипович
С. Маслаков
Худ. оформл. — О. Іщенко

Засновник:
Українська Асоціація
релігієзнавців
(Центр релігійної
інформації та свободи)

Свідоцтво КВ № 4407 від
20.07.2000 р.
Державного Комітету
інформаційної політики,
телебачення і
радіомовлення України

Адреса редакції:
01001, Київ-1,
Трьохсвятительська 4,
к. 323.
Тел. (044) 229-04-18,
462-01-73
Факс: 229-48-12.
Email: cerif@alfacom.net

Передплатний індекс:
21953

Каталог видань
Журнали України

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ЗМІСТ

Сторінка редактора	2
Релігійне життя України	6
Суспільне буття релігії і церкви	6
Православ'я	10
Світ римо-католицизму і греко-католицизму	16
Життя протестантів	18
Етнічні релігії	19
Мусульмани в Україні	19
Іудейський світ	20
Нові релігійні течії України	20
Демонічні культури	22
Релігія в сучасному світі	23
Релігія і світ	23
Католицизм	26
Протестантизм	30
Православ'я	32
Мусульманський світ	33
Буддизм	35
Індійська релігійна традиція	35
Іудаїзм	36
Нові релігійні течії	38
Інші релігійні традиції	39
Теми номеру	41
Таблиця змін мережі релігійних організацій України	41
Соціологічні дослідження 2001 року	48
Статистична насиченість релігійної мережі України (дані на січень 2002 р)	52
Святкові календарі конфесій на 2002 рік	52
Свобода совісті	55
Юридична консультація	56
Конференції, ювілеї	60
Новини релігійної та релігієзнавчої літератури, інтернету	62
Сторінка конфесії	65
Харизмати. Церква «Перемога».	75
Цікаво знати	76
Анонси	80

Видрук цього числа «Релігійної панорами»
став можливим завдяки фінансовій допомозі
благодійної організації
«ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ»
Президент — А. В. ТОЛСТОУХОВ

СТОРИНКА РЕДАКТОРА

Проф. А. Колодний

В цьому числі "РП" ми вмістили таблицю, яка дає можливість прослідкувати зміни релігійної мережі України протягом останніх десяти років. Характерним є те, що екстенсивний її розвиток перших років незалежності швидко змінився на інтенсивний. При цьому зростає не лише кількість релігійних громад (на січень 2002 р. їх було офіційно Держкомом релігій України зафіксовано 26049), священнослужителів (24509), монастирів (317), духовних навчальних закладів (147), релігійних періодичних видань (247), чисельність послідовників різних конфесій, а й сама кількість цих конфесій, течій, напрямків, церков. Якщо в 1991 р. у нас на реєстрації знаходилося 42 релігійні об'єднання (з них 33 - християнського коріння, по одній іудейських, мусульманських і неоязичницьких, 4 орієнталістських і 2 синкретичні), то на початок 2002 р. їх вже було 115 (з них 72 - християнського коріння, 8 - іудейських та 4 - мусульманських, 7 - неоязичницьких, 16 - орієнталістських і 6 - автохтонних чи синкретичних).

Найважливішою складовою релігійного життя в Україні є православ'я. Загалом воно об'єднує 14114 організацій. Домінуючою в православ'ї є Українська православна церква, що знаходиться в юрисдикції Московського Патріархату. На сьогодні вона має 36 єпархій, в яких діють більше 9515 громад віруючих, налічує 131 монастирі, 15 духовних навчальних закладів, 74 періодичних видань, 3076 недільних шкіл та 31 братство. Церковну службу здійснюють 7995 священиків. Предстоятелем церкви є митрополит Київський і всієї України Володимир (Сабодан). Найбільша концентрація громад УПЦ у Вінницькій (792), Хмельницькій (803), Закарпатській (535), Рівненській (529), Волинській (508) і Житомирській (526) областях.

Українська православна церква-Київський патріархат нараховує 31 єпархію, 3156 релігійних організацій. Вона має 28 монастирів, 2443 священнослужителів, 15 духовних навчальних закладів, 17 періодичних видань та 823 недільні школи. УПЦ КП очолює Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет (Денисенко). Найбільше громад УПЦ-КП в Івано-Франківській (317), Тернопільській (201), Волинській (223), Львівській (396), Рівненській (259) та Київській (259) областях. В Києві їх 74. Українська автокефальна православна церква має 1055 парафій, 70% яких знаходиться у галичанських областях України. Предстоятелем Церкви є митрополит Тернопільський і Подільський Мефодій. Церковну службу в УАПЦ здійснюють 653 священики. В восьми семінаріях церкви навчалось 285 слухачів. Вона мала 244 недільні школи.

В Україні, окрім названих, на початок 2002 р. діяло ще ряд інших православних церков. Так, Російська вільна (закордонна) православна церква мала 9 громад (4 з них - в Криму), Апокаліптична ПЦ - 6 (всі - на Вінничині). Діяло дві греко-православні громади, чотири - православних незалежних. В Україні поширені також різні об'єднання православного коріння. Так, старообрядницька церква Білокриницької згоди мала 59 громад, з яких 12 - на Вінничині, 15 - на Одещині, 10 - на Буковині. До Руської православної старообрядницької церкви безпопівської згоди належало 12

громад, 7 з яких - на Житомирщині. Російська істинно-православна церква об'єднувала на цей час 32 громади (по 8 з них - на Одещині і Запоріжжі), Богородична церква - Церква Матері Божої Преображеної - 13 громад. На Одещині діяла одна громада іннокентіївців. Незмінною залишалася кількість громад молочан (4). Характерно, що ці течії не мають в Україні своїх навчальних закладів, видань, братств, мають обмежену кількість служителів культури.

В останні роки досить активно проходить відродження Української греко-католицької церкви. За кількістю громад (3336) вона практично вже перевищила довоєнний рівень (3237) і займає на сьогодні друге місце в Україні. Церковну службу в УГКЦ здійснює біля 2 тис. священнослужителів. Переважна більшість парафій церкви знаходиться у Львівській (1479), Тернопільській (750), Івано-Франківській (859) та Закарпатській (305) областях. Очолює УГКЦ з січня 2001 р. Верховний Архієпископ Любомир Гузар. Останнім часом помітне поширення греко-католицизму в інших регіонах України, але тут діє лише 4% її громад. З моменту легалізації (1989 рік) УГКЦ відновила свою структуру, створила 16 єпархій і три екзархати, відкрила 86 монастирів, 13 духовних навчальних закладів, 735 недільних шкіл, 23 періодичних видання. До цієї церкви відносяться також понад 2 тисячі греко-католицьких парафій, що діють в українській діаспорі.

Серед церков, що динамічно розвиваються останніми роками, постає Римсько-католицька церква. Утворено Львівську архидієцезію як її духовний центр, яку очолює кардинал Мар'ян Яворський, а також Житомирську, Луцьку і Кам'янець-Подільську дієцезії. У підпорядкуванні нунція (посла) Апостольської столиці в Україні автономно діє структура РКЦ у Закарпатті. Відкрито шість навчальних закладів, зокрема Український римсько-католицький університет. На сьогодні 827 католицьких громад діють у всіх областях України. РКЦ має 66 монастирів, 471 недільну школу, 13 періодичних видань та 450 священнослужителів, серед яких 285 - іноземці.

Широко представлені в Україні церкви протестантського напрямку. Вони мають 6522 релігійних організацій, в тому числі: Християни-Баптисти - 2699; Християни віри євангельської (п'ятидесятники) - 1709; Свідки Єгови - 788; Адвентисти сьомого дня - 880. Громади реформатської церкви є лише в Закарпатті (108 громад). Три лютеранські церкви - німецька, українська і шведська мають відповідно 41, 26 і 1 громаду. Пресвітеріани мають в Україні 36 громад, методисти - 13, послідовники Ради Церков ЄХБ і незалежні баптисти - відповідно 37 і 124, різні незалежні християно-протестантські напрямки - більше 600 громад.

У всіх протестантських церквах є необхідні управлінські структури, в тому числі й республіканські духовні центри. В останні роки зміцнюється матеріальна база їх релігійної діяльності, ведеться релігійно-просвітницька, морально-виховна, місіонерська та благодійницька робота. Росте мережа протестантських духовних навчальних закладів. Баптисти їх мають 44 (6112 слухачів), п'ятидесятники - 15 (926), адвентисти - три (743). Якщо православні і католицькі об'єднання відчують потребу в кадрах священнослужителів, то в протестантських їх в два-три рази більше, ніж громад. Налагоджується видавнича діяльність в протестантських церквах. Так, баптисти мають 13 періодичних видань, п'ятидесятники - 14, адвентисти - 7. Водночас вони завозять значну кількість різної літератури із-за кордону.

Значно зросла в Україні кількість мусульманських громад (416). Проте єдиної церковної структури ця конфесія не набула. На сьогодні офіційно діють три

zareєстровані самостійні її центри - у Києві (Духовне управління мусульман України), Донецьку (Незалежне духовне управління мусульман) та Сімферополі. Послідовниками ісламу в Україні є переважно представники меншин тих національних етносів, на автохтонних територіях яких ця релігія є домінуючою. Це - татари волзькі, дагестанці, азербайджанці, узбеки, абхазці та ін. Але більшість мусульманських громад (305) об'єднують кримських татар. Всі вони підпорядковані Духовному Управлінню мусульман Криму.

Іудаїзм має нині в Україні вісім своїх течій, що налічують 248 громад. Серед них: Об'єднання іудейських релігійних організацій - 72, Всеукраїнський конгрес іудейських релігійних громад - 7, Об'єднання хасидів Хабад Любович - 85, Громад прогресивного іудаїзму - 41, громад Месіанського іудаїзму - 13, іудео-християн - 14, місія "Хоасканім" - 2. Іудейські громади розміщені по Україні відносно рівномірно. Виділяються хіба що Вінницька (19), Черкаська (12) і Хмельницька (12) області. В Києві їх 12. Існує один іудейський навчальний заклад, друкується дев'ятнадцять періодичних видань.

В останнє десятиліття в Україні набули поширення новітні релігійні течії і напрями. Серед них громади різних харизматичних напрямків (500). Вони є переважно в східних та південних областях України. Поширилися також громади харизматичної Церкви повного Євангелія (291), Новоапостольської церкви (51), Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів - мормонів (59), Церкви Христа (85), а також Товариства свідомості Крішни (40), буддистів (38), бахаїв (12). Функціонують громади різних рідновірських напрямів, зокрема РУНВіри (49), Рідної Віри (12), Великої вогню (3), українських язичників (4) та ін. Цікава географія неорелігій. Так, Церква повного Євангелія із 302 своїх громад 34 має в Криму, 39 - на Київщині, а Церква Ісуса Христа Святих останніх днів 17 з 60 - в Києві. Громади новоапостольців, рідновірів, крішнаїтів, бахаїв рівномірно розташовані по всіх областях України. Буддисти також відносно рівно розмістилися, але мають 9 громад в Донецькій, 4-5 Луганській і Харківській областях, а також у Києві.

Крім названих вище, в Україні діють ще більше 200 малочисельних громад віруючих понад 50 різних релігійних напрямів, течій і толків. Тут варто хіба що назвати порівняно нову течію, яка з'явилася серед єврейської меншини. Це - іудео-християнство, 14 громад яких діють в шести областях і Києві. Назвемо також даоські та англіканські громади. З 18 громад Вірменської апостольської церкви 7 діють в Криму. Центр церкви, очолюваний архієпископом Григорісом, знаходиться у Львові.

Які загальні закономірності характеризували зміну релігійної мережі в останнє п'ятиріччя?

1) Відродження (скоріше - відтворення) громад традиційних для України християнських течій там, де вони діяли раніше і де для цього наявною була (хай навіть зруйнована) матеріальна база. Наслідком цього є те, що зростання мережі йшло переважно за рахунок православних громад (більше половини), греко-католиків і традиційних протестантів.

2) Порівняно швидкий ріст православних і католицьких громад при незначній кількості активних їх членів і порівняно бідній духовній освіченості парафіян.

3) Найбільш інтенсивне зростання релігійної мережі відбулося в західноукраїнських областях, що пояснюється порівняно високим рівнем релігійних потреб громадян цього регіону, для яких релігія стала невід'ємним елементом їх способу життя і виявом духовної культури.

4) Порівняно розвинута інфраструктура ортодоксальних конфесій в західноукраїнському регіоні, поєднання у свідомості людей своєї релігійної належності з національною, включеність певного конфесійного чинника в систему культури і побуту зумовили блокування проникнення в ці області нових релігійних течій.

5) Кількісні показники зростання релігійних громад, монастирів, видань різних конфесій не засвідчують про таке ж зростання кількості їх послідовників. Конкурентна боротьба між конфесіями спонукає керівництво деяких з них штучно розширювати свою інституційну мережу. Відтак в 28 монастирях УПЦ КП знаходиться всього 131 насельник. Відмінною також є кількість парафіян в протестантських і греко-католицьких громадах. Останні в західноукраїнському регіоні мають в порівнянні з першими в середньому у 20 разів більше вірних.

6) Регіональні відмінності в рівні національної самосвідомості громадян позначаються на географії поширення українських національних християнських церков. Тут слід відзначити помітне поширення парафій УПЦ КП і УАПЦ в західних і центральних областях і водночас незначну кількість їх в південному і східному регіоні країни, де домінує УПЦ. Абсолютне домінування в галичанських областях має УГКЦ.

7) Висунення в церковно-релігійному житті ідеї "традиційної канонічної території", що характерне зокрема для відносин православ'я, греко-католицизму і римо-католицизму, веде до певної регіоналізації України за релігійними чинниками, а відтак і до міжконфесійної напруги.

8) В намаганні заповнити той духовний вакуум, який утворився після занепаду марксистсько-ленінської ідеологічної монополії і втрати свого авторитету церквами, які діяли в умовах пристосування до тоталітарних політичних порядків, певний успіх мають нові релігійні течії, які привносяться в Україну переважно західними християнськими місіонерами.

Проглянувши таблицю останнього року і поспробувавши законтрактувати з деякими зафіксованими в ній громадами, ми взагалі не змогли їх виявити. Зокрема англікани діють як громади для співробітників Посольства, даосів за зазначеними адресами вже не виявляємо протягом двох років, незрозумілими є монастирі УАПЦ. В офіційній статистиці однотипні Церкви в різних областях фіксуються за різними назвами, а відтак це збільшує кількість діючих у нас течій. Треба враховувати ще й те, що не всі діючі в Україні конфесії офіційно зареєстровані, а тому таблиця не відображає повністю реальне поле релігійного життя. Потребує удосконалення класифікація діючих у нас релігійних течій. Бо ж в статистику рівноцінно попадають конфесії, церкви і течії разом з місіями конфесій. Держкомрелігії України включив до своєї таблиці за цей рік ще й такі міжконфесійні релігійні організації як Українське Біблійне Товариство, Всеукраїнське міжконфесійне християнсько-військове братство та Львівське екуменічне християнське братство. Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ має намір разом з Держкомом релігій України виробити стандарт класифікації конфесій, релігійних течій, церков з тим, щоб уникнути подвійної бухгалтерії і завищення показників релігійної мережі.

РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНИ

СУСПІЛЬНЕ БУТТЯ РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ

Президент України Леонід Кучма підписав Указ "Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання негативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав церков і релігійних організацій". Як повідомило 21 березня Управління інформації та зв'язків з громадськістю Адміністрації Президента України, цей документ був оголошений Главою Адміністрації Володимиром Литвином на представницькій конференції: "Духовна і світська система освіти: спільні завдання в умовах українського суспільства", яка 21-23 березня проходила в Києві. Указ видано з метою забезпечення відновлення порушеної справедливості, захисту прав і законних інтересів релігійних організацій, дальшого процесу їх морально-політичної реабілітації, поліпшення відносин взаємної релігійної і світоглядної терпимості, створення сприятливих умов для утвердження принципів свободи совісті та віросповідної рівності. Згідно з Указом, Уряду доручено, зокрема, утворити до 1 травня 2002 р. міжвідомчу комісію для підготовки пропозицій щодо відновлення прав церков і релігійних організацій та розробити план заходів. В наступному но-

мері редакція "РП" планує надрукувати текст згаданого указу.

Що сто- сується вве- дення в шко- лах Закону Божого, то глава Адміністрації Президента В.Литвин вважає, що перешкодою в цьому є насамперед "розкол у нашій Церкві. Мали б ми Єдину Помісну Православну Церкву, то ці проблеми вирішувалися б значно простіше" (Президентський вісник. - №27). Але ще є й Конституція України, де сказано, що школа відокремлена від Церкви, тобто наголошено на світськості державної системи освіти.

Хоч і створено комісію із представників різних конфесій, яка працюватиме над текстом підручника з християнської етики, про що повідомив голова Держкому релігій У к р а ї н и В.Бондаренко, але, як це він водночас відзначив, існує ряд

проблем, які попередньо слід вирішити. Серед християнських конфесій не існує єдиної думки з приводу того, якою має бути "Християнська етика". До того ж, слід враховувати поліконфесійність України. Погоджено, що педагог з цієї навчальної дисципліни має бути світською особою, але питання з їх підготовки у вузах України ще не вирішене. Введення в навчальний план державних шкіл релігійних предметів вимагає необхідних змін і в діючому законодавстві.

Церкві довіряли більше (48-50% опитаних), ніж священикам. Український центр економічних та політичних досліджень оприлюднив отримані у лютому такі відсотки довіри: будівельники - 32,9%, військові - 30,2%, юристи - 25,5 %, лікарі - 25,2%, священики - 25,2%. Далі йдуть: економісти - 19,7%, журналісти - 14,9%, соціологи - 13,1%, народні цілителі - 8,2%, астрологи - 8%. Найменше громадяни довіряють політикам - 1,8%.

67 храмів ще буде відновлено в столиці. Це обіцянка її мера

Олександра Омельченка. Поруч з цим, Київ допомагає відроджувати храми по всій Україні. Цій меті служить розпорядження мера столиці "Про допомо-

гу в фінансуванні та реставрації об'єктів історико-культурної спадщини України і будівництво культових споруд". В 2002 р. будуть відроджені храми в с.Бобруйки на Козелещині та в с.Карабачин на Брусилівщині, відбудують храм архистратига Михайла в Чернігові, відреставрують іконостас в Борзні, в Новгороді-Сіверську, Ніжині, с.Чайкино. Зовсім недавно Чернігів отримав мільйон гривень на відбудову зруйнованих та зведення нових церков. Мер Києва О.Омельченко в Черкасах пообіцяв допомогти у завершенні будівництва храму, що споруджується за пропозицією та проектом архієпископа Канівського і Черкаського Софронія. Храм буде найбільшим в Україні. В ньому водночас може перебувати 11 тис. молільників.

Іван Павло II став володарем міжнародної премії "Прометей-Престиж" - премії, яка відзначає тих, хто в році пройдешньому уособив собою Україну сьгоднішнього дня. Премію для Папи Римського одержав Апостольський Нунцій архієпископ Микола Етерович.

Варварство парафіян Львівського храму Пресвятої Євхаристії УГКЦ виявилось не лише при "евакуації" у лютому бібліотеки Музею історії релігії і переміщенні не поправно пошкодженого ними органу, а й, власне, в захопленні самої церковної спадщини, адже вона належить домініканкам - римо-католицькій Церкві. З часом, коли постане питання повернення храму

його законному господарю - ордену домініканців, греко-католики будуть мати черговий конфлікт. Музею прийшлося викликати міліцію, щоб втихомирити очолюваних о.Йосипом Мілянном парафіян. "Як кішечка підкрадеться", - писав колись Тарас. Ось те маємо і тут, бо о.Мілян почав з улесливого прохання про використання храму для богослужінь. Рішення Львівської облдержадміністрації, на які при цьому посилалися, не є чинними, бо ж приміщення числиться серед тих пам'яток історії та культури, доля яких вирішується в Києві. Тому Музей й не спішив з переміщенням, бо ж йому ще мали виділити приміщення, куди все можна було б перевезти.

"Сьогодні капеланство нерезальне - потрібні кадри, гроші", - зауважив архієпископ Львівський і Галицький Августин (УПЦ МП). "Але певною мірою священники вже співпрацюють із військом і їх запрошують на урочистості, присягу. Вони проводять бесіди, спільні молитви, благословляють на добрі справи. Не пригадую випадку, коли б нам перешкоджали. Крім того, на мою думку, служитель Церкви обов'язково має бути в призовній комісії. Це стане запорукою того, що в армію менше йтиме людей небезпечних... Добре було б створити мережу військово-патріотичних духовних клубів. Але їх діяльність не повинна викликати невдоволення численних конфесій... Консенсусу слід досягти в історичних вірос-

повіданнях". (*Хрещатик*. - 15 березня)

Храми в Україні також продаються. В офіційному виданні Фонду держмайна України - газеті "Ведомости приватизації" від 13 лютого серед об'єктів держвласності, які можна приватизувати, значаться два храми. Це - церква св.Івана Богослова в м.Орджонікідзе Дніпропетровської області та церква в с.м.т.Корнін Житомирської області. Обидві недобудови рахуються чомусь на балансі підприємств, а не органів влади. Незрозуміло, чому це духовні храми пускаються на торги, адже це є майно Церкви. (2000. - 15 березня)

Партія "Християнський рух" на виборчому шляху достроково виключила із свого списку кількох претендентів в депутати Верховної Ради, зокрема Павлинського - президента Харківського товариства "Європейське", Іваненка - голову компанії "Торговий дім Інтерсервіс", Лясковецького - начальника управління компанії "Укрконверсбуд", а також В. Малюка. З цього видно, хто в Україні репрезентує політичні християнські рухи, а хто постає в них як християни.

Комуністи України обіцяють в разі перемоги на виборах забезпечувати свободу совісті та віросповідань, сприяти створенню віруючим умов для задоволення їх релігійних потреб, засуджувати релігійний екстремізм. Водночас зініційованою ними тяжбою з при-

воду реєстрації УПЦ КП вони прагнули завоювати собі голоси віруючих Церкви Московського патріархату.

Богу Боже, а не кесарю. Певно тому не витримала підлога церкви с.Ганнівка Братського району на Миколаївщині п'ятидесяти виборців, які зібралися в ній на зустріч із кандидатом в депутати. Всі вони разом з священником опинилися в підвалі. Цікавий і сам факт своєрідної участі Церкви у виборах.

Оприлюднено план роботи Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України на 2002 р. Серед видань року значаться три книги з десяти томної "Історії релігії в Україні" - "Протестантизм" (5т.), "Нові релігійні течії" (8т.), "Релігія і Церква в демократичній Україні" (10т.). Вийде у світ чотири числа часопису "Українське релігієзнавство", шостий випуск "Релігійної свободи", збірки за матеріалами ряду конференцій, книга Ст.Ярмуса "Досвід віри українця", І.Шевціва "Християнська Україна", А.Річинського "Проблеми української релігійної свідомості", монографії В.Еленського про релігію і Церкву в постсоціалістичних країнах, О.Сагана про феномен православ'я, П.Павленка про постать Ісуса Христа та ін. Передбачена організація роботи міського щомісячного семінару релігієзнавців, зустрічі з керівниками конфесій, проведення низки конференцій та ін.

За свою Церкву і свободу боролися ті, хто був разом з Богданом Хмельницьким, який першим сформував і випрацював національну ідею, взявся за створення самостійної держави в її етнографічних межах й вигравав битви, які вражали Європу. У кінофільмі М.Мащенка "Богдан Хмельницьких" наголошено, що народ не міг збагнути, що то є боротьба за свою суверенність, а ось що є і яке значення має боротьба за українську Церкву, захист від осквернення православної віри, - то це він усвідомлював чітко. Навіть укладаючи в Переяславі військовий союз із Московією, Богдан залишив Церкву самостійною, не віддав її під духовну опіку московського патріарха Никона. Фільм "Богдан Хмельницький" має спонукати до роздумів нинішніх чиновників України, які підтримують духовну колонізацію України білокамінною.

"Молитва за гетьмана Мазепу". Так режисер Юрій Ілленко назвав свою нову кінострічку. Він сподівається, що "ця молитва, до якої приєднається широкий загал українців, стане "альтернативою тій незаконній анафемі, якій піддала Московська Церква гетьмана". І відгомін вже є: українські греко-католики справляють моління за великого сина нашого народу.

Філософсько-теологічний факультет Чернівецького університету має свій храмовий день - собор трьох святих (Василія Великого, Григорія Богослова та

Івана Златоустого). У 2002 р. цей день, завдяки зусиллям декана В.Балуха та всього викладацького складу факультету, відзначався особливо урочисто та цікаво. На свято прибули багато гостей зі всієї України. Кращих студентів факультету нагородили за сумлінне навчання, а всім іншим ректор університету М.Ткач вручив пакунки із солодощами. (М.Шкрібляк)

ПРАВОСЛАВ'Я

Генпрокуратура України, очолювана висуванцем Комуністичної Партії України до Верховної Ради Потебеньком, на основі запиту 65 депутатів **опротестувала постанову Ради у справах релігій при Кабміні України від 20 липня 1992 р. про реєстрацію УПЦ Київського Патріархату**. При цьому керівництво УПЦ КП звинувачується у привласненні фінансових коштів і майна УПЦ Московського Патріархату. В інтерв'ю агентству Інтерфакс заст. голови Держкомрелігії М.Маломуж повідомив, що Комітет, який він представляє, відмовив Генпрокуратурі у задоволенні її запиту і вважає процедуру утворення УПЦ КП цілком законною. При цьому Генпрокуратура не врахувала те, що Церква в Україні відокремлена від держави, а відтак остання не може займатися Церковними справами. До того ж, з порушенням діючого тоді Статуту УПЦ було в Харкові скликано архиєрейський Собор і зміщено Предстоятеля Церкви Митрополи-

та Філарета. Незаконність цю тоді визнала й Верховна Рада.

Президент України Л.Кучми вважає відповідь Держкому релігії України щодо реєстрації УПЦ КП остаточною і закликав не спекулювати на темі міжцерковних відносин під час передвиборчих змагань. Міжконфесійні відносини - "тонка справа". В Україні віднайдено певний консенсус їх і нині ми рухаємося до Єдиної Православної Церкви. Відтак комусь при цьому не треба вставляти "палицю в колеса".

Патріарх УПЦ КП Філарет, оцінюючи домагання заступника Генпрокурора О.Баганця щодо зняття з реєстрації УПЦ КП, заявив, що "пан Баганець у церковних канонах і догматичному устрої Церкви розбирається менше, ніж православний Патріарх. Крім того, треба зрозуміти просту річ: згадана проблема є суто внутршньоцерковною справою. Як проводити Собор - вирішує лише сама Православна Церква". О.Баганець крамолу вбачав в тому, що нібито для реєстрації об'єднаної Церкви треба було провести Собор однієї Церкви, а потім - іншої, тобто УПЦ і УАПЦ. Дивно, чому прокуратура не порушує питання про незаконність Харківського Собору, який дійсно був скликаний з грубими порушеннями діючого на той час Статуту Церкви. Адже визнання неправомірності проведення Харківського Собору ставить питання про незаконність існування в Україні нинішньої УПЦ МП.

**Церква
Московського
Патріархату в
Україні невдо-
волена
офіційною
статистикою
Держком-
релігії.** Цифри,

які подаються про цю конфесію, її не турбують. Проте зауважено, що кількість парафій УПЦ переважила за 10 тисяч, бо ж в офіційних даних не враховано лікарняні і в'язничні парафії, яких десятки в кожній з 35 єпархій, наявні громади вірних в навчальних закладах. На першому місці УПЦ не лише за кількістю парафій (9423), а й за їх приростом в 2001 р. (490). З метою ствердити, що перенесення Центру УГКЦ в Київ є експансією, "доводиться", що ця Церква має 95% своїх парафій в Галичині і Закарпатті, де проживає всього 5% населення України, з якого лише десь половина є уніатами. Оскільки греко-католики в Україні складають лише 5% населення, то й нічого будувати кафедральний храм в Києві. Наголошується і на тому, що Державна статистика завищує кількість парафій УАПЦ (1052), бо ж сама Церква нібито їх нараховує лише 561. А ось що стосується монастирів УАПЦ, то незрозумілим є їх зростання (стало 4) при відсутності монахів. Звертається увага і на те, що УПЦ КП не домінує в жодній з областей, має свої парафії переважно на заході України. Після виголошення кількості громад баптистів, п'яти-

десятичників та адвентистів, прозвучала рекомендація Держкому релігії утворити Помісну Протестантську Церкву. Протоієрей УПЦ Георгій Коваленко вважає, що статистика Держкому релігії "ігнорує об'єктивні речі в інтересах політичної кон'юнктури". І як висновок, рекомендується зупинити цей реєстраційний процес, що веде до непотрібних змагань часто з дутими цифрами. *(Новый век. - №8)*

"Національна Церква повинна посідати гідне місце в національно-незалежній державі Україна", - вважає священник УАПЦ з Києва Юрій Бойко. "Мої парафіяни, - відзначає він, - неодноразово бачили на наших богослужіннях на великі свята священників інших конфесій - католицької, лютеранської та ін. А коли ці священники біля вівтаря разом віддають шану Єдиному Богу, то й мирянам немає що ділити одне з одним". В своєму інтерв'ю газети "Українське слово" отець сказав, що самостійна держава повинна мати самостійну в управлінні Церкву, тобто автокефальну. Ще покійний глава УПЦ Мстислав наголошував, що ук-

раїнцям насамперед необхідно позбутися комплексу меншовартості. Він казав: "Визнайте самі себе і вас визнає увесь світ".

Отець Юрій Бойко (УАПЦ) як кандидат в депутати по блоку Ющенко у своїй передвиборній програмі обіцяв повернути кожному українцеві віру в Бога і у свої сили. Його життєвими принципами є: чесність, людяність, відкритість, відповідальність. Отець виступив за ефективну соціальну політику, чесну гру в економіці, участь України у світових економічних та політичних процесах. Найморальнішою Конституцією для нього є Закон Божий. *(Наша віра. - № 3)*

Предстоятель УАПЦ митрополит Мефодій (Кудряков) вважає, що гальмом для проголошення в Україні автокефалії, поєднання УАПЦ і УПЦ КП є Патріарх Філарет. Про це він заявив у своєму інтерв'ю часопису "Українці Америки за Київський Патріархат". Митрополит наголошує на тому, що Філарет "хоче, щоб Автокефальна Церква до нього приєдналася". "Вселенський Патріарх готовий за нас на будь-які кроки, - зазначає Предстоятель УАПЦ, - але і владика Мефодій, і владика Філарет повинні бути готові в будь-яку хвилину відійти від управління. Я, якщо я заважаю, хоч завтра, хоч післязавтра, коли попросить мене віруючий Божий народ України, відійду. Якщо Владика Філарет це саме зробить, то через місяць - два - три автокефальна Українська Церква буде існувати".

Далі Владика заявив, що з боку Президента і Уряду "за останні роки для УАПЦ дуже багато зроблено. Ніхто стільки не зробив. Десять років нас безпощадно нищили. І тільки в цей останній рік держава до нас повернулася лицем. Нам повернули Андріївський Собор... Зараз Російська Церква нам менше зла робить, як Владика Філарет." На питання про можливу співпрацю покійного Патріарха УАПЦ Дмитрія з КДБ, митрополит Мефодій сказав: "Я нікого не критикую, всі ми були... Якщо людина робила все життя в дуже крупному місці, купа дітей кінчила вищі учбові заклади, то Ви повинні самі розуміти...".

Вшанування пам'яті Патріарха Дмитрія. 23-25 лютого в усіх парафіях Української Автокефальної Православної Церкви було відправлено заупокійні богослужіння з нагоди другої річниці упокоєння Патріарха Київського і всієї України Дмитрія (1915-2000). У парафіях Львівської, Таврійської, Харківсько-Полтавської єпархій пройшов збір коштів на спорудження пам'ятного знака на могилі Патріарха біля Петропавлівського храму м.Львова.

Архієпископ УАПЦ Ігор Ісіченко наприкінці лютого відвідав Львівщину для участі в молитовному вшануванні річниці упокоєння Святишого Патріарха Дмитрія. Владика зустрівся із студентами семінарії УАПЦ та відвідав Львівську богословську академію УГКЦ, де мав зустріч з ректором

о.Борисом Гудзяком, директором Інституту релігії і суспільства Мировославом Мариновичем, членами ректорату. Відбувся обмін думками стосовно перспектив богословської освіти в Україні та законодавчих перешкод до цього. Протягом 1994-2002 рр. Львівська богословська академія та Колегія Патріарха Мстислава в Харкові провадять активну педагогічну співпрацю. Владика Ігор та о. Борис Гудзяк обговорили можливість дальшого розширення академічних контактів між цими навчальними закладами. Архієпископ Ігор відвідав також Дрогобицький катехитичний інститут УГКЦ. Він мав розмову з ректором о.Мироном Бендиком і прочитав для студентів лекцію "Парадигма Схід-Захід у минулому й майбутньому Української Церкви". Владика Ігор простежив роль Константинопольської Церкви та інших стародавніх Східних Патріархатів у формуванні християнської культури України. Ввечері того ж дня пройшла зустріч архієпископа Ігоря з головою Всеукраїнського братства апостола Андрія Первозваного п.Вірою Маркович та членами Великої Ради Львівського крайового братства. Владика розповів про сучасні проблеми Православної Церкви в світі, вказав на величезний духовний потенціал православ'я і роль мирянських організацій у його відкритті для світу. (Офіційна хроніка УАПЦ)

**Архієпископ Ігор Ісіченко,
керуючий справами УАПЦ,**

відзначив, що їх Церква зайняла щодо виборів тверду й однозначну позицію. Вона не буде втручатися чи якось впливати на виборчу компанію. УАПЦ також проти балотування священнослужителів як кандидатів в депутати (у виняткових випадках на це треба мати дозвіл Архієрейського собору). Церква не буде відмовлятися в цей час від доброзичливої добродійної допомоги від окремих політиків чи бізнесменів, але це не має виглядати як підкуп. Будуть видрукувані списки жертводавців, але без жодних коментарів і якихось рекомендацій.

Галицьким вірменам у Львові так і не повернули повністю храм Успіння Пресвятої Богородиці. В ньому знаходиться сховище ікон греко-католицької Церкви, яка вже забрала всі свої храми у Львові і тепер претендує на храми інших Церков (напр., Домініканський Собор римо-католиків). Вірмени змушені проводити богослужіння у вівтарній частині своєї церкви, входить до неї не через центральний вхід, а з подвір'я. "Ми це розцінюємо як духовну дискримінацію і утиски прав. Ми десять років терпляче очікуємо, що нам повернуть церкву. Невже ще 10 років треба чекати, щоб це сталося?". Відсутнє також приміщення для недільної школи вірменських дітей. Постає питання про проведення у квітні панахиди, присвяченої пам'яті жертвам геноциду вірменського народу - подіям 1915 р., коли турки винищили півтора мільйона вірмен, - і знову немає де. З болем у душі про це

все говорив голова товариства вірмен Азар Амізян. (*Високий замок. - 1 березня*)

Православна Церква Московського Патріархату відзначила соту річницю від дня смерті преподобного Іони Київського (в миру - Івана Мірошниченка). Урочиста літургія на його честь відбулася в Київському Свято троїцькому храмі при участі Предстоятеля УПЦ МП митрополита Володимира. Іона 8 років був послушником у відомого Серафима Саровського. Після видіння йому Божої Матері він подався до Києва для заснування монастиря Пресв. Трійці. Прикладом власного життя Іона Київський довів дієвість вчення Ісуса Христа.

Свято-Троїцький духовний православний центр постає в Тернополі. В релігійно-культурному осередку буде не лише храм, а й поминальний будинок, сиротинець і будинок для літніх людей. Відвідавши Тернопіль, київський мер О.Омельченко пообіцяв передати мільйон гривень на вибудову Центру. В Івано-Франківську Київ допоможе збудувати каплицю на честь Юрія Побідоносця.

Храм пам'яті суднам, які затонули, та їх екіпажам в квітні в Херсоні відкриває УПЦ. Кошти на його спорудження виділив морський порт. Названо його на честь Миколи Чудотворця - покровите-

ля моряків. Храм буде зведено на узбережжі Дніпра.

Українські військові моряки разом з російськими одержали від Московського Патріархату ікону Воїна Федора, тобто адмірала Ушакова. Це відбулося під час приїзду до Севастополя на День захисника Вітчизни митрополита Смоленського та Калінінградського Кирила. Владика привіз до міста моряків часточку мощів адмірала, які були передані тут у Володимирський собор.

"Партія зелених України проти православ'я!". Так газета "Столичка" (№93) проінформувала про те, що в списку цієї партії під № 34 значиться Любов Фелдеші - адміністратор Управління Об'єднаної Християнської Церкви Живого Бога, що має в Закарпатті 44 громади. При цьому конфесія названа з незрозумілих мотивів образливо "сектою". Викликає осторогу те, що чомусь підтримка певними неправославними релігійними течіями того чи іншого блоку розглядається як антиправославна акція. Назване Об'єднання офіційно зареєстроване державними органами, а відтак має статус юридичної особи й рівні права з іншими також зареєстрованими течіями.

В Луганську Церква Московського Патріархату прилучилася до передвиборних змагань. 14 березня вона організувала хресний хід по вулицях міста з

гаслом: "За єдину Україну". До Хресного ходу прилучилися представники вищого духовенства, керівники області, прем'єр-міністр Анатолій Кінах. Відбулася церемонія передачі членами блоку "За єдину Україну" 217 ікон парафіям Луганської області. Це - копії ікон XVI-XIX ст., які зберігаються в Києво-Печерській Лаврі, музеях Львова і Чернігова.

Ієрархи УПЦ і православні політики виступають проти перенесення центру УГКЦ зі Львова до Києва, розглядаючи це як вияв прозелітизму. Львівський архієпископ Августин Церкви Московського Патріархату заявив: "Вони не вважають нас повноцінними християнами і сприймають світ як свою канонічну територію. Це - справжня духовна експансія. Православна Церква повинна вибудувати концепцію свого служіння, усвідомлюючи себе Церквою-Матір'ю України". Те ж саме відзначив народний депутат А.Деркач: "Перенесення резиденції глави УГКЦ до Києва означає де-факто прозелітичну діяльність серед православного населення Центру, Сходу і Півдня України. Непотрібно забувати, що Україна - православна країна і канонічне православ'я є державотворчою релігією". Катерина Самійлик, голова українського відділу Міжнародного фонду єдності православних народів, оцінила перенесення Центру як "відкритий виклик канонічному православ'ю", а

славнозвісна Наталія Вітренко - як "загрозу інтересам України, Української Православної Церкви".

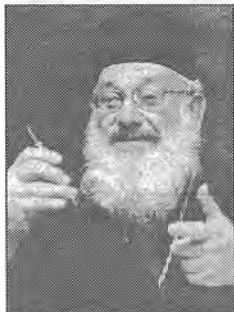
Православні Московського Патріархату рішенням своєї конференції "Православие и угроза тоталитарных сект в Украине", що відбулася в Запоріжжі, за благословення глави УПЦ митрополита Володимира (Сабодана) віднесли до найбільш небезпечних сект Церкву саєнтології, Свідків Єгови, Церкву Ісуса Христа Святих Останніх днів (мормонів), Церкву об'єднання (мунітів), Товариство свідомості Крішни, Брахма Кумаріс, Фалуньгун, Церкву Христа, неоп'ятидесятників (харизматів), Церкву повного Євангелія, Церкву Божої Матері Державної, Біле Братства, ваххабітів, послідовників Кастанеді й багатьох інших. Що для православних УПЦ МП є критерієм віднесення релігійних течій до "тоталітарних сект"? Перш за все, вони вважають, що ці Церкви ростуть завдяки обману чи замовчуванню правди, нав'язливій пропаганді, психологічному тиску та залякуванню своїх прихильників. Чомусь до цих ознак не попали такі, як постійне тотальне утвердження своїх вірних в ідеї, що Україна не може мати свою не то що автокефальну, а навіть автономну церкву, що українська мова не підходить для богослужіння, що всі інші конфесії і Церкви є ерессю і будь-які контакти з ними є гріховними тощо. Бо тоді можна було б і собою поповнити список тоталітарних течій.

СВІТ РИМО-КАТОЛИЦИЗМУ І ГРЕКО-КАТОЛИЦИЗМУ

Конференція Римсько-Католицьких єпископів України звернулася наприкінці лютого до жителів країни із закликом взяти активну участь у виборах. "Ми усвідомлюємо нашу відповідальність перед прийдешніми поколіннями. Дорога, якою далі піде Україна, залежить від нашого вибору", - говорить у Зверненні Конференції. "Ми заохочуємо Вас вибирати кандидата згідно зі своїм сумлінням, кандидатів гідних і чесних - тих, яким залежить на благові нашої Батьківщини".

Часопис "Патріярхат" спростовує інформації ЗМІ, що римокатолики в Україні - переважно поляки. Насправді - 90% їх є генетичними українцями. Щоправда переважна більшість духовенства (понад 250) в костели України "імпортована" з Польщі. Навертають ці місіонери українців до "польської конфесійної традиції", вся термінологія їх проповідей "виключно польська". До того ж, при костелах (не церквах, храмах) працюють суботньо-недільні школи польської мови (і польськознавства), дітей вивозять в літні табори до Польщі. Робиться й інше. Так формується у малих українців не стільки римокатолицька, скільки польська самосвідомість. Це - так звана "нова евангелізація України", за якою стоїть не стільки спасіння душ наших конфесійно невизначених співвітчизників, як польська "рація

стану". Якщо російсько-православна духовна колонізація є грубою, насильницькою, то польсько-католицька - "витонченою, підступною, ніби лагідною, єзуїтською". (Патріярхат. - № 2)

Кардинал Любомир Гузар відзначив, що в розпал виборчої компанії кандидати прагнуть в рекламній продукції створити у виборців

враження свого особливого місця в УГКЦ, наявності якоїсь її підтримки і благословення. Наявні пропозиції пожертви великих сум на користь Церкви. Проте УГКЦ не має своїх кандидатів і "не уділяє особливого благословення будь-якому з них для участі у виборчому процесі". Одноразові вчинки, хоч би вони навіть були корисні для Церкви, ще нічого не говорять про кандидата в депутати. Треба дивитися, радить Владика, на те, як ця особа в минулому відвідувала Богослужіння, чи "приймала вона Святі Таїнства", в якому дусі виховує своїх дітей. З 9 по 31 березня в Архикафедральному храмі св.Юра Львова, а також в інших храмах УГКЦ будуть проводитися молитви з проханням до Бога про справедливі і чесні вибори. Газета "Вірую" видрукувала текст Молитви за справедливі вибори кардинала Любомира Гузара.

Своє розуміння націоналізму сформулював в інтерв'ю газети "Високий Замок" кардинал Любомир Гузар. "Націоналізм - це слово, яким сьогодні ми позначаємо багато речей. Ми мусимо усвідомлювати, що любити свою батьківщину - це закон, побудований на четвертій заповіді Божій. "Любіть батька і матір", а в ширшій формі - батьківщину, рідну мову, історію - все своє. Ми зобов'язані це любити, плекати і цим жити. Андрей Шептицький виступав проти того, що, аби любити своє, треба ненавидіти чуже... Українці почали будувати свою ідентичність на комплексі переслідування: нас не люблять, гноблять, і я - є я, бо я проти нього. Проти поляка, росіянина, всіх тих, що нас окупували чи пригноблювали. Проти такого підходу Шептицький і Сліпий виступали, кажучи, що не можна будувати патріотизм, національне почуття, люблячи тільки своє і ненавидячи інших. Націоналізм в значенні "християнський патріотизм" є чесною, і ми не можемо цим легковажити. Всі люди, які були готові навіть віддати життя за свою Батьківщину, - це наші герої, наш національний скарб. (*Високий Замок*. - 15.03.2002 р.)

Беатифікація Папою Іваном Павлом II майже тридцяти українських мучеників за віру стимулювала подальшу роботу з прославлення мучеників. Це питання розглядалося на Синоді УГКЦ в лютому. До списку мучеників, переданого до Ватикану, внесено біля 50

імен. Хронологічно мучеництво їх припадає на 1915-1984 роки.

Міжнародна наукова конференція, присвячена 10-річчю запровадження Кодексу Канонів Східних Церков, відбулася наприкінці лютого у Любліні (Польща). Конференція була організована факультетом канонічного права місцевого Католицького університету. В час роботи заходу відбулася презентація польського перекладу Кодексу Канонів Східних Церков. На конференції із своїм баченням стану і перспектив екуменізму в світі виступив кардинал Любомир Гузар. На його думку, передумовою православно-католицького діалогу повинен стати т.зв. "внутрішній католицький екуменізм". Церкви Сходу дуже мало знають про західну християнську традицію, а християнський Захід мало обізнаний із духовністю, богослов'ям і літургійною спадщиною Сходу. Тому Кодекс канонів може прислужитися справі кращого взаємопізнання поміж Церквами. (*Ю.Саквук, прес-секретар Глави УГКЦ*)

Єпископат Києво-Галицької Митрополії УГКЦ оприлюднив своє Звернення до вірних і всіх людей доброї волі з приводу надмірного вживання алкогольних напоїв багатьма нашими громадянами. У Зверненні згадується та кампанія проти пияцтва, яку організувала Церква ще в XIX ст. при митрополиті Йосипі Сембратовичу і яка зрештою привела до відродження села. Ті, хто перебирає

мірку, стає безвідповідальним, нездатним до праці, перетворюється на тягар для суспільства, замість того, щоб бути його рушійною силою. Країна має 688000 хворих на алкоголізм. Визначаючи завдання Церкви у боротьбі із цим злом, єпископат водночас наголошує на необхідності заборони реклами спиртних напоїв, а також на забороні продажу спиртного дітям.

ЖИТТЯ ПРОТЕСТАНТІВ

Всеукраїнський Союз Об'єднань Євангельських християн-баптистів має нині в Україні 2560 своїх церков. В 1994 р. їх було 1295. Зросла за ці роки і кількість членів Церкви - з 105506 до 141338. Найбільше громад ВСО ЄХБ діє в Донецькій (155), Чернівецькій (161), Вінницькій (149) та Черкаській (150) областях. Найбільший приріст її в останні п'ять років був в Херсонській (150%), Миколаївській (136%) та Запорізькій (20%) областях. Кількість членів Церкви найбільше зросла у Вінницькій(95%), Полтавській (82%) та Херсонській (80%) областях. Церква має 42 свої духовні навчальні заклади, в яких навчається 5927 слухачів, 1148 недільних шкіл. ВСО ЄХБ загалом видруковує 13 періодичних видань. Президент Української Церкви баптистів водночас є Президентом Європейського об'єднання баптистів, бо ж за кількістю баптистських громад Україна займає перше місце в Європі.

Передз'їздівська звітно-виборча конференція Об'єднання церков ЄХБ м.Києва та Київської області відбулася 2 березня у приміщенні центральної київської церкви євангельських християн-баптистів "Дім Євангелії". На конференції були присутні близько 300 делегатів: пастори церков, керівники жіночого та молодіжного служіння, а також керівники недільних шкіл. Головою конференції було einstайно обрано Г.Коменданта - Президента Всеукраїнського Союзу Об'єднань ЄХБ. Делегати заслухали звіт голови обласного об'єднання М.Чорненського, його заступників, ревізійної комісії. На сьогоднішній день у складі київського обласного об'єднання налічується більше 150 церков, що об'єднують біля дванадцяти з половиною тисяч вірних. У зв'язку з тим, що М.Чорненського запрошено на два роки до Австралії для місійної праці, головою Об'єднання було обрано М.Андрашко, який до цього працював помічником Президента ВСО ЄХБ з адміністративно-господарських питань. Також були обрані делегати на черговий з'їзд ВСО ЄХБ, який має відбутися у Києві з 29 травня по 1 червня. Аналогічні передз'їздівські конференції відбулися і в інших областях України. (Ю.Решетніков)

Кількість свідків Єгови в Україні в 2001 р. збільшилася на 6% у порівнянні з попереднім роком (108184 - 120028). В Україні існувало вже 1183 зібрань конфесії (в офіційній статистиці - 788). 14289

піонерів провели 22757295 годин місіонерської роботи. Охрещено було протягом року 8702 особи. (*Вартова башта.* - 2002. - №1)

ЕТНІЧНІ РЕЛІГІЇ

Велесове свято відзначили 23 лютого в Києві українські язичники, хоч згідно розрахунків воно припадає в ніч на 27 лютого. Кажуть, що цього дня Велес зими роги збив.

Київська громада РУНВіри "Сонячна" вважає, що відповідно до "Мага Віри" керівний Центр РУНВістів слід назвати ОСІДУ, а не ОСІД, бо ж цим підкреслюється те, що це є Об'єднання синів і дочок саме України, а не взагалі невідомо чий і з якої країни, що до цього об'єднання входять українці за походженням і за вірою.

Українські РУНВіри відзначили в березні початок Нового, 11002 року Дажбожого. Відлік років вони починають з часу апогею у розвитку відомої світової праукраїнської Мізинської культури, залишки якої знайдено біля с.Мізин на Чернігівщині. А початок кожного року, згідно з їх світорозумінням, припадає на березень, коли пробуджується природа, прилітають птахи, починаються сільськогосподарські роботи. Адже даремно в щедрівках, які штучно перенесені до січневих християнських свят, говориться про приліт ластівочки, облітання зозулею саду. Посівальні

пісні змістовно також більше підходять березню, а не січню: хто ж в січні щось сіє.

Українські РУНВіри висловили своє невдоволення тим, що на Майдані Незалежності меморіальний комплекс з 12 осіб відображає християнську, а не українську традицію. Вони заперечують необхідність встановлення скульптури Аскольда. У "Велесовій книзі" про нього сказано: "Той Аскольд приносить жертви богам чужим... Аскольд - темний воїн, рече, що ніяких русів нема, а суть ворове", тобто злодії. РУНВіри пропонують помістити в меморіал постаті князів Кия та Святослава Хороброго, а не лише Ольги, Володимира і Ярослава. (*Слово Оріїв.* - 2002, березень)

МУСУЛЬМАНИ В УКРАЇНІ

Мусульмани відзначили початок Нового, 1423 р. Він почався 15 березня із заходом Сонця. В основі мусульманського календаря лежить річний місячний цикл, який складається всього із 354-355 днів. Саме тому він постійно "випереджає" сонячний календар. Щороку у мусульман початок Нового року припадає на різні дні сонячного календаря. Літочислення у мусульман починається з Хіджри, тобто переселення Пророка Мухаммеда разом із своїми послідовниками з Мекки в Медину (це відбулося у 620 чи 621 р.), і виконання повелінь Аллаха про створення першої у світі ісламської держави.

ІУДЕЙСЬКИЙ СВІТ

Конференція керівників громад Прогресивного Іудаїзму України (ГПІ) відбулася 1-2 березня у Пущі-Водиці, що біля Києва. Понад 40 представників Прогресивного іудаїзму, які приїхали з різних куточків країни, обговорили основні підсумки діяльності руху за 2001 р. Основна увага була приділена пріоритетам розвитку громад, громадських програм. Духовний лідер Руху Прогресивного Іудаїзму рабин Олександр Духовний у своєму виступі зауважив, що керівники громад не є парторганами партій чи осередків, а є організаторами і наставниками. "Від них залежить, як складаються відносини між членами громади, між громадою й іншими єврейськими організаціями. Тому кожний Голова повинен відчувати свою відповідальність за свою громаду і за Рух в цілому". (В.Матвєєв)

Пам'ятні місця, пов'язані з проживанням і діяльністю в Садигорі (район Чернівців) цадика Ізраїля Фрідмана, знаходяться у запустінні. Хасиди, які приїхали сюди на вшанування його пам'яті з нагоди 150-річчя від дня смерті, знайшли зруйнованою його резиденцію, лише дещо поновленим склеп. В минулому про мудрість Рабе склалися легенди. В Садигорі було 11 синагог. Нині - жодної. 80% жителів Садигори були євреї. Нині -лише дві сім'ї.

В Україні антисемітизму менше, ніж на Заході. Це відзначила

на своїй прес-конференції 14 березня Посол Ізраїлю в Україні Анна Азарі. Посол зауважила, що антисемітизм має мінімальні вияви у сфері побуту.

НОВІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ УКРАЇНИ

Київська громада свідомості Крішни "Дім Прабгупади" має інтернет-версію своєї газети (<http://www.lskcon.net/ukraine>). З газети можна дізнатися про останні події в житті Товариства свідомості Крішни.

Нова їдальня благодійницької місії "Харе Крішна - їжа життя" почала працювати в Києві на Подолі (вул. Новомостиська). Вона діє при сприянні районної держадміністрації. Волонтери місії протягом декількох місяців ремонтували нове приміщення їдальні. 200 осіб щоденно тут будуть отримувати безкоштовні гарячі обіди. За 8 років свого існування в Києві місія вже роздала 850 тисяч безкоштовних обідів, було вжито 20 тортів-велетнів вагою від 100 до 700 кг. кожний, проведено 24 благодійні акції.

Вегетаріанські кав'ярні відкриває Товариство свідомості Крішни в різних містах України. Вже по другій такій кав'ярні з'явилося нещодавно в Дніпропетровську та Одесі. Така потреба постала тому, що кав'ярні, що існували раніше, перестали вмішувати всіх бажаючих.

Послідовники Всесвітньої Чистої Релігії з чотирьох міст України побували цього року в Індії на святкуванні Різдва Христового, яке на березі Індійського океану в 400 км від Бомбею проводила Шрі Матаджі Шривастава. Біля 16 тисяч вірних конфесії з'їхалося сюди з різних країн світу. Майже 20-денний семінар щодня закінчувався концертними програмами, що формувало атмосферу загальної радості і любові. Згідно вчення сахаджа-йоги, Бог є один, але люди називають його різними іменами. Тому всім святим слід вклонятися, всі релігії слід шанувати.

Реріхівці провели в Будинку вчених 11 березня Круглий стіл "Ох, не однаково мені". Стіл проведено до 188-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Реріхівці мали мову про долю національних святинь в добу тоталітарного цинізму. Але водночас обговорювалося також питання збереження національних цінностей на початку XXI століття, коли маємо з боку засобів масової інформації таку агресію, яка руйнує і спотворює образ Людини, Нації, Світу. Українське Реріхівське Товариство вважає, що ситуація ускладнюється тим, що певні сили перетягують в нове тисячоліття застарілі духовні хвороби минулого - підміна цінностей і понять, інтелектуальні спекуляції і моральний нігілізм.

Українське Реріхівське Товариство - член Міжнародного Цент-

ру Реріхів - інформує про початок активної протидії "кампанії дискредитації імені і спадщини родини Реріхів", що є виявом захисту загальнолюдських культурних цінностей. З цього приводу вже підписано міжнародний договір, відомий як "Пакт Реріха". Зазначається, що нині багато різних організацій, які "незаконно використовують імена Реріхів і результати їхньої праці у своїх назвах і програмах". УРТ вважає, що лише воно має на це право і водночас радить не вживати формулювання "вчення Реріхів", бо ж "існує філософсько-художня спадщина Реріхів, яка ґрунтується на принципах вчення Живої Етики - цілісної світоглядної системи".

"Вступаючи в третє тисячоліття". Таку тему мала Всеросійська пасторсько-лідерська конференція, яку 22-24 лютого організувала Церква "Слово віри" в Москві в концертному залі "Ізмайлово". Конференцію вів відомий харизматичний пастор з України Сандей Аделаджа. Метою заходу було визначитися в зорієнтованості руху цієї харизматичної Церкви в третьому тисячолітті. Водночас відбулося відкриття Міжнародної Академії Бізнесу й Управління "Даниил". В Академії можна одержати популярну бізнес-освіту, що ґрунтується винятково на біблійних принципах.

Про Біле Братство лівіні журналісти тепер пишуть або від духовної злиденності, або від потреби чимось заповнити в газеті місце під релігійну інформацію. Це засвідчує

публікація С.Шевельової в "Києвських ведомостях" за 18 лютого, коли вона описувала події майже десятилітньої давності так, що нібито вони відбулися пару місяців тому. Вже давно відсиділи свої терміни без належного обґрунтування їх вини лідери Великого Білого Братства, відійшов від Церкви головний організатор подій Юрій Кривоногов, змінивши при цьому навіть своє прізвище, відбулася значна зміна практичних парадигм віроповчальних орієнтацій Великого Білого Братства. Якщо газетярі вже й хочуть писати про нього, то воно, як це засвідчили священники Церкви, відкрите для спілкування з тим, щоб постати у своєму сьогоденні. Певно що журналістська етика мала б орієнтувати на останнє. Але подібні застороги можна сказати не лише щодо публікацій про Біле Братство, а й про п'ятидесятників, свідків Єгови, мормонів. Зокрема останніх в публікації "Дзеркала тижня" раптом прирівняли до масонів. Писати про протестантські та нові, як для України, релігійні течії треба, бо ж якоюсь збідненою змістовно є палітра статей в газетах про релігійне життя - лише православні, католики й мусульмани. Але писати треба правду як про їх сьогодення, так і про історію.

Свої співчуття "РП" через невдачі українців на Олімпіаді в

Солт-Лейк-Сіті висловили українці-мормони із штату Юта, а також відповідальний за прийом української спортивної делегації професор Говард Біддулф. Вони все робили для того, щоб українські спортсмени відчували себе в Юті добре. Але мають розчарування з того, як Україна підготувалася до таких відповідальних спортивних змагань. Водночас було висловлене захоплення мужністю українських параолімпійців. Вони також знаходилися під опікою мормонів - вихідців з України.

ДЕМОНІЧНІ КУЛЬТИ

Хоч сатанинська секта "Чорна зірка", згідно з офіційними повідомленнями, й припинила своє існування в Запоріжжі, але батьки заявляють, що їх діти продовжують десь збиратися, а деякі взагалі пішли з дому. До сатанинської групи, якою керувала Тетяна, входило до двадцяти підлітків віком 12-14 років. Ліквідовуючи секту, правоохоронні органи обмежилися лише бесідами з її членами, одержавши від них обіцянку більше не збиратися на квартирі у Тані для проведення "чорних мес". То ж де гарантія того, що такі зібрання не проходять десь на природі, на цвинтарях, де знаходять перевернуті могильні плити, по-варварськи вбитих тварин?

РЕЛІГІЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

РЕЛІГІЯ І СВІТ

23% населення **США (63863030)** є католиками. Лише в **2001 р.**, не рахуючи хрещень немовлят, католицизм тут прийняло біля 100 тис. осіб. На території США діють 194 архидієцезії і дієцезії, якими керують 194 єпископи-ординарії разом з 96 єпископами-помічниками. Церква має понад 7 тис. своїх початкових шкіл, в яких навчається майже 2 млн. дітей. Серед шкіл в США є 1,5 тис. католицьких (700 тис. учнів), а католицьких вищих навчальних закладів - 235 (понад 700 тис. студентів). Майже 4,6 млн. учнів відвідують уроки релігії у світських школах. 596 лікарень РКЦ в 2001 р. надали допомогу майже 79 млн. пацієнтам, а благодійні церковні організації турбуються про 7 млн. осіб. То ж чи можемо ми сказати щось подібне про діяльність православних чи католицьких Церков в Україні?

Кардинал Роберт Туччі звернувся від імені Ватикану до США з проханням поважати права талібів, які "будуть притягнені до відповідальності у воєнних судах і які не мають можливості мати адвоката". Відтак поступово суспільство забуває про принципи справедливості. Не слід країнам, які ведуть війну проти тероризму, "повторювати лінію поведінки їхніх противників".

Лідер ультрарадикальної австрійської партії Свободи Йорг Хайдер - губернатор землі Карінтія - хоче перейти з християнства в іслам. Хайдер віднайшов, що його предки десь 400 років тому були арабами. Перебравшись з Андалузії в Європу вони прийняли християнство. Хайдер має теплі відносини з багатьма відомими арабськими лідерами, зокрема із президентом Іраку Саддамом Хусейном. Син лівійського президента Сейм ель-Іслам подарував йому "Коран". Проте дружина Хайдера категорично заперечила наміри свого чоловіка й сказала, що вони є "практикуючими католиками".

Будувати мости між різними релігійними культурами заклала королева Англії, виступаючи у лютому на самміті країн Британської співдружності. На самміт прибули представники з понад 50 країн.

Чи можна побудувати на Капітолійському пагорбі монумент, присвячений 10 біблійним заповідям? Суди різних інстанцій і різних штатів США в своїх вироках відзначали, що вони не мають підстав заборонити це. Але були й інші рішення, що ґрунтувалися на Конституції США, яка забороняє уряду країни віддавати перевагу тій чи іншій релігії. Верховний Суд США визнав

те, що "10 біблійних заповідей, безумовно, відображають базові цінності, які є моральною основою американського суспільства". Проте цей же Суд визнав як факт, що він не може приймати рішення, які суперечать Конституції країни.

Спалах індіїстсько-ісламського конфлікту в штатах Гуджарат та Андрха-Прадеш на початок березня набрав широкого масштабу. Загинуло близько 500 осіб. Індіїсти громили будинки, в яких жили їх "вороги за вірою". В селі Деодхар живцем згоріло 28 мусульман, облитих бензином. Армійські підрозділи, які були введені до 47 населених пунктів, не змогли запобігти масовим зіткненням. Країна перебуває на межі руйнації національної єдності.

Єгипетські копти-християни не будуть відвідувати Східний Єрусалим поки він знаходиться під ізраїльською окупацією. Таке рішення прийняв суд Каїру, мотивуючи цю заборону бажанням забезпечити коптів.

Баварські монахи прагнуть ввійти в муніципальні ради. З цієї метою вони виставили свої кандидатури на чергових виборах. Мотивом їх наміру є прагнення захищати нудизм.

Об'єднати зусилля для досягнення миру на Близькому Сході закликали учасники Міжнародного релігійного форуму "Зустріч релігій і цивілізацій",

що працював на Кіпрі 4-11 березня. На захід у монастир Кіккос приїхало понад 400 визначних діячів культури, науки і релігії із 30 країн, що представляли всі основні християнські конфесії. Учасники прийняли рішення про створення на Кіпрі Міжнародного центру співробітництва релігій.

Європейсько-ісламський форум відбувся у середині лютого в Стамбулі. Його організували Євросоюз та Організація ісламської конференції. Форум скликав 73-х міністрів, в т.ч. 42-х міністрів закордонних справ. Західноєвропейці прагнули схилити мусульманські країни до осуду т.зв. ісламського тероризму, підтримки антитерористичної війни. Ісламські країни не погодилися з прагненням європейців розглядати тероризм продуктом "Іншого боку", тобто арабів і мусульман. Зрештою і європейці погодилися, що мир в регіоні можливий за умови визнання двох незалежних держав - Ізраїлю та Палестини.

Білл Клінтон свою відмову від пропозицій арештувати Бен Ладена вважає своєю найгрубішою помилкою. Три рази у нього була реальна можливість передати "терориста № 1" в руки суддів. Але водночас не існувало реальних доказів причетності Усами до якихось злочинів.

Причина світової трагедії, що наступила у вересні 2001 р., в

тій боротьбі проти палестинців, яку веде Ізраїль і яка "нагадує війну без правил". На цьому наголосив Генеральний секретар ООН Кофі Аннан у своєму листі прем'єру А.Шарону. "Ізраїль має беззаперечне право захищатися від терору. Але це право не повинне йти врозрід із його зобов'язаннями поважати фундаментальні принципи й закони міжнародного права" (День. - №51). То ж не існує якесь протистояння між християнством і ісламом, як це прагнуть твердити в США. Наявне протистояння ісламу і сїонізму. США за цієї ситуації постає як сила, що вже багато років підтримує останній і прагне знищити сили, які йому протистоять.

Влада Росії втручається у міжцерковні відносини, хоч згідно з Конституцією країни Церква відокремлена від Держави. 12 лютого МЗС Росії направив Ватикану послання, в якому висловлене його невдоволення створенням на території РФ чотирьох епархій без врахування думок російської сторони. При цьому МЗС нехтує те, що Закон Росії дає право офіційно зареєстрованим релігійним організаціям утворювати свої керівні структури відповідно до своїх потреб в них. Дума Росії звернулася до МЗС з пропозицією не видавати візи посланцям Ватикану. Все це засвідчує ще раз те, що Росія має свою державну церкву, що через РПЦ Російська держава прокручує в світі свої інтереси.

Комітет релігійної толерантності Росії стурбований "незграб-

Гліб Якунін

ною кампанією щодо Католицької Церкви в Росії". Представник Комітету Гліб Якунін заявив, що нагнітання антикатолицької істерії має головною метою зірвати майбутній візит Папи Римського. Нині релігія стає заручницею ідеології, стає залежною від держави, стверджують члени Комітету.

Кряшени, згідно з висновками Інституту етнології та антропології РАН, є окремою національністю і їх не слід ототожнювати з татарами. Президент Товариства кряшен О.Шабалін зауважує, що його народ добровільно прийняв православ'я через місіонерів. Він "ніколи не сповідував мусульманство". "Версію про насильницьке хрещення частини татар Іваном Грозним" слід офіційно відкинути, бо ж в культурі (звичаях, традиціях, обрядах, одязі та ін.) кряшенів відсутні сліди ісламу". "Їх не хрестили, вони - хрестилися. Вони читають Біблію кряшенською мовою.

Дехто - татарською, але це ті, хто насильно був отатарений. Але Біблію, а не Коран". (*Независимая газета.* - 11 марта)

КАТОЛИЦИЗМ

Папа Римський знову категорично засудив аборти. Понтифік вважає, що штучне переривання вагітності може навіть призвести до падіння демократичних режимів у світі. "Розмежування, яке інколи проводять в офіційних документах між людською істотою і людиною, яка дає право на життя лише народженій людині, - це штучне розмежування, яке не має під собою ні філософської, ні наукової основи", - сказав Іван Павло II. Будь-яка людина має право на життя з витоків свого існування.

Понтифік переніс операцію за причиною артриту правого коліна. В березні місяці він не зміг виголосувати свої традиційні промови перед паломниками на пл. Святого Петра, їх зачитував вже його помічник. У Ватикані вирішують проблему участі Папи в пасхальній урочистості. Виготовлені спеціальні платформи для переміщення Івана Павла II в соборі св. Петра і в особистих помешканнях.

Папі Римському медики радять відпочити й підлікуватися. Через сильний біль в коліні довелося відмінити загальну аудієнцію по середах, переглянути найбільшчі плани Пантифіка. Анульова-

но всі заплановані заходи з участю Папи, які передбачають навантаження на ноги. Але вже 12 березня Папа звернувся із свого робочого кабінету в Апостольській столиці з традиційною недільною проповіддю. Цим було засвідчено, що він вже виходить із стану "постільного режиму".

Папська Рада у справах засобів масової інформації опублікувала два документи: "Церква та Інтернет" і "Етика в Інтернеті". Інтернет сьогодні зумовив революційні зміни в торгівлі, освіті, політиці... Ці зміни стосуються не тільки того, як люди спілкуються, а й того, як вони розуміють своє життя, - вважають члени папської Ради. У документі розкрито роль Інтернету в діяльності і налагодженні внутрішньої комунікації Церкви. "Церковна влада має обов'язок використовувати повний потенціал комп'ютерної епохи для служіння людському та трансцендентному покликанию кожної особи і в такий спосіб віддавати хвалу Богу, від якого походить усяке добро".

Папа Римський відвідає у серпні ц.р. Польщу. Про це він повідомив наприкінці лютого під час зустрічі із Президентом Польщі О.Квасневським. Ця поїздка відбудеться одразу після відвідання Папою Канади, Мексики і Гватемали, яке заплановане на 23 липня - 1 серпня.

Фізичного пекла як місця

буквального вогню і вічних мук не існує. Біблійні згадки про пекло і зображені в Св. Писанні його картини є не більше, ніж символічним і образним описом "порожнечі і марноти життя без Бога", стану тих людей, які з власної волі відділяють себе від Бога - джерела радості та життя". Це - міркування Папи Івана Павла II, висловлені ним у Ватикані перед 8,5-тисячною аудиторією. Розкриваючи зміст вчення про вічне прокляття, Папа сказав, що це є остаточною віддаленістю від Бога, яку людина обирає для себе добровільно і яка підтверджується смертю, що закріплює цей вибір назавжди. Проте думка про пекло на має хвилювати людину й спричиняти відчай, бо ж пекло, на думку Понтифіка, це - нагадування про свободу, яку людина може знайти в Христі. Подібні думки раніше висловив баптистський проповідник Біллі Грем. Для нього "пекло означає відділення від Бога", а що стосується згаданого в Писанні "пекельного вогню", то це - "ілюстрація того, яким жахливим пекло повинне бути: це не вогонь, а дещо гірше - невгамовна спрага єднання з Богом". Як бачимо, слідом за протестантами католики відкинули біблійне поняття про вогняне озеро пекла, нібито реальне і фізичне місце вогню та мук. *(Україна молоді. - № 38)*

Римо-католицька Церква в особі кардинала Камілло Руїні піддала критиці уряд прем'єр-міністра Італії Сильвіо Берлусконі

за те, що він не ставиться до іммігрантів як до особистостей, а лише як до робочої сили. Приводом до цієї критики послужила вимога уряду до іммігрантів мати "контракт на роботу" ще до в'їзду в країну і не брати з собою сім'ю.

Архіви Ватикану періоду понтифікату Папи Пія XI (1922-1939рр.) відкриті для вивчення. Таке рішення знезацька прийняв нинішній глава РКЦ. Це на два роки раніше від визначеного. Відкриттям названих архівів Папа Іван Павло II прагнув припинити несправедливі спекуляції на тему відношення Св.Престолу до голокосту. Водночас це допоможе провести беатифікацію Пія XII, бо ж висвітленою стане його діяльність як нунція Ватикану в Берліні, що уклав конкордат з Німеччиною.

Ватикан наступає на Москву.

Оскільки Московський Патріархат всяк протидіє візиту Папи Івана Павла II в Росію, то 2 березня завдяки телемосту росіяни одержали можливість зустрітися з Понтифіком віртуально. Папа в цей день брав участь в годинній молитві, яка транслювалася в режимі реального часу в Католицькому кафедральному соборі у Москві. Під час телемосту Папа звернувся до своїх слухачів російською мовою. Він закликав їх бути ближче один з другим, вірити й вивчати Св. Писання. Водночас Понтифік виголосив молитву за молодих католиків Росії, Греції, Угорщини, Німеччини, Іспанії. Промову Івана Павла II пе-

рервали десятихвилинні овації з вигуками: "Ми чекаємо в Москві!". Патріарх Московський різко засудив "віртуальний візит" Папи в Росію. Телеміст між Ватиканом і католицьким собором в Москві для нього є "вторгненням на Русь". Особливо невдоволеним Патріарх був ще й тому, що телеміст відбувся в день пам'яті св.Гермогена - "патріарха Всеросійського, який в свій час протистояв спробам римо-католицької Церкви поширити свій вплив на російських землях".

Апостольська столиця виправдовується перед Московським Патріархатом, але чинить обережний наступ. Про це свідчить не лише телеміст Ватикан - Москва, а й те, що, діючи цілком законно і не потребуючи в своїх діях якихось узгоджень із Московським Патріархатом, Апостольська столиця назвала свою архидієцезію в Москві й дієцезії в Саратові, Новосибірську та Іркутську не за місцем розташування їхніх центрів, а за іменами святих, відповідно: Божої Матері, св.Климента, Преображення Господнього та св.Йосипа. На заяві Московської Церкви, що це є виявом прозелітизму, бо ж, враховуючи кількість громад, нібито немає потреби в таких структурах, Ватикан відповідає, що це є звичайний адміністративний акт, продиктований потребою поліпшити душпастирську опіку над католиками, які проживають на величезній території. Директор прес-бюро Апостольської Столиці Й.Наварро-Вальс відзначив, що вони цим

"зрівнюють організацію католицької спільноти в Росії з тією, що існує в інших частинах світу, як це передбачено канонічним правом". Має ж та Російська Православна Церква свого архієпископа Віденського і Будапештського чи Аргентинського й Північноамериканського, Брюссельського і Бельгійського чи Берлінського й їй ніхто не дорікає канонічною територією. Вона ж в той же час із-за т.зв. прозелітизму словами свого керуючого Відділом зовнішніх церковних відносин митрополита Кирила заявила, що це "матиме вельми некорисні наслідки для відносин між РПЦ та Ватиканом", і відклала запланований на лютий візит до себе голови Папської Ради у справах єдності християн кардинала Вальтера Каспера. Католики України чекають подібної реакції РПЦ і на можливе утворення в найближчий час нових структурних одиниць десь на сході, бо ж єпископ Кам'янець-Подільської дієцезії не може здійснювати свою душпастирську діяльність на території довжиною понад тисячу кілометрів. Московський Патріарх знову почне кричати, що то його канонічна територія. Нею певно що скоро стане й Атлантида, бо ж і там буде ця Церква свій храм. Бідні католики, куди не подадуться, то скрізь наштовхуються на канонічну територію Російської Православної Церкви. На їх офіційне прохання до РПЦ дати конкретні докази прозелітизму РКЦ, що йдуть всупереч канонам християнського світу й міжконфесійних відносин, відповіді протягом вже одинадцяти років во-

ни не одержали. (*Парафіяльна газета*. - №8)

Протест Московського Патріархату у зв'язку із утворенням католицьких епархій в Росії підтримала Сербська православна церква. У листі на ім'я Папи Римського Патріарх Сербський Павло від імені Синоду зазначає, що дії Римо-католицької церкви в Росії "є великою помилкою і повертає на багато років назад весь комплекс відносин між обома Церквами". Павло просить Папу відмінити своє рішення і "повернути на минулий рівень відносини між Католицькою і Руською православною церквою".

"Союз православних громадян" пікетував Апостольську Нунціатуру в Москві. Секретар Нунціатури о.Томаш прокоментував подію так: "Висловлений ними агресивний протест проти нормальних форм життя віруючих іншої конфесії - католиків Росії - означає неприйняття норм діючого російського законодавства. Вимоги скасувати католицькі епархії в країні очевидним чином містять заклик до дискримінації одних громадян держави іншими громадянами за релігійною ознакою". Учасники акції принесли плакати: "Непрохані гості - забирайтеся геть!", "Католиків - еретиків і агресорів - треба гнати з Росії!", "Заберіть свої епархії - у нас є свої!". Ватиканські дипломати не вступають в діалог з учасниками пікетів. Московська Патріархія водночас

відмовила у приїзді в Росію Президенту Папської ради сприяння християнській єдності кардиналу Вальтеру Касперу.

Московський римо-католицький митрополит Тадеуш Кондрусевич пропонує Росії підписати конкордат з Ватиканом, що сприятиме налагодженню добрих стосунків між ними. Пропозиція така надійшла давно, але владні структури Росії зволікають з відповіддю. Владика застеріг, що Московська Церква не рахується з свободою совісті, з "правом самостійно приймати рішення, до якої конфесії хочемо належати".

Діяльність іспанського інквізитора Томаса де Торквемади засуджена орденом домініканців. Члени ордену попросили пробачення за нетерпимість Торквемади, гоніння на еретиків й інакомислячих, яких інквізитор безжалісно переслідував і спалював на вогнищах. Рішення керівників ордену вписується у проголошену нинішнім Папою Римським лінію "на очищення Католицької Церкви і покаяння у минулих гріхах. Цікаво, що іспанські єпископи запропонували Ватикану канонізувати королеву Ізабелу, яка, власне, й заснувала інквізицію. Торквемада був сповідником королеви і своєю діяльністю виконував її волю.

Міжнародний аеропорт столиці Албанії Тірана носитиме ім'я матері Терези. Таке рішення прий-

няв парламент країни. Мати Тереза - католицька монахиня, яка прославилася своїм благодійництвом. Хоч її миротворча діяльність і пов'язана з Індією, але за походженням мати Тереза є албанкою.

Профілі Папи Римського Івана Павла II і матері Терези можуть з'явитися на приміських скалах сіцилійського міста Сегеста. Принаймні цього добивається мер цього міста, на якого справили велике враження профілі американських президентів в горах американського міста Рашмор. Вартість робіт із висічення 25-метрових облич оцінюється у 5 млн. євро. Однак, на думку мера, ці витрати можуть швидко окупитися туристами.

Польський архієпископ Юліуш Петра знеславив католицьку Церкву. Його гомосексуальні нахили - сексуальні домагання до семінаристів і священників - засудив Папа Іван Павло II й наказав провести належне розслідування.

ПРОТЕСТАНТИЗМ

"Консультативна рада глав протестантських церков" створена в Росії. Про це заявили Глави чотирьох протестантських союзів, що є найкрупнішими в Росії: Союзу євангельських християн-баптистів Росії Петро Коновальчик, Російського об'єднаного Союзу християн віри євангельської - п'ятиде-

сятників Сергій Ряховський, Союзу християн віри євангельської - п'ятидесятників Росії Павло Окара і Західно-російського Союзу Церкви християн - адвентистів Сьомого дня Василь Столяр. Завданням новоствореної Ради буде: "координація зусиль для діалогу з державою, іншими християнськими конфесіями і релігіями й для соціальної роботи". Ці чотири союзу планують написати єдину "протестантську соціальну доктрину", вести спільну роботу із мас-медіа. Одним із перших документів, що прийняла Консультативна Рада, стало Звернення до автора законопроекту "Про традиційні релігійні об'єднання в РФ" О.Чуєва, в якому висловлена різка критика цього документу: "законопроект порушує конституційні положення про відокремлення Церкви від держави і рівність релігійних об'єднань перед законом".

Свідки Єгови в 2001 р. мали свої громади в 235 країнах світу. В порівнянні з 2000 р. кількість свідків зросла на 1,7% (5783003 - 5881776). Місіонерську роботу протягом року вело 787439 піонерів. Кількість годин їхнього проповідництва вже перевищила за мільярд (1169082225). На утримання спеціальних піонерів, місіонерів та роз'їзних наглядачів в 2001 році було витрачено біля 71 млн. доларів. В світі свідки Єгови мають 93154 своїх громад. (Вартова башта. - 2002.- №1)

Свідки Єгови вчать шанувати

вчителя. Березневий часопис "Пробудись!" так і називається: "Вчителі. Що б ми без них робили?". При цьому цитується японське прислів'я: "Один день з великим вчителем краще тисячі днів настирливих занять". Хороший вчитель допомагає учню повірити у свої сили і перетворює навчання в захоплююче заняття. Ставиться питання про те, хто й чому може стати вчителем, у що виливається праця вчителя. При цьому наводяться конкретні приклади того, як нелегко працювати вчителем і чому фах цей стає непрестижним.

Відбулися адміністративно-структурні зміни в Церкві християн-адвентистів сьомого дня Росії. В листопаді 2001 р. завершилася реорганізація її на Північному Кавказі. Утворено Кавказьку Місію, до складу якої ввійшло 150 громад Північного Кавказу, а також громади Вірменії, Грузії та Азербайджану. Центр місії розміщено в Ростові-на-Дону. Президентом її обрано пастора П.Ліберонського. Тепер в Росії є три місії Церкви християн-адвентистів сьомого дня. Окрім Кавказької, ще є Східно-Російська Союзна Місія з центром в Іркутську і Західно-Російська - з центром в Москві. Віруючі Церкви об'єднані в 1500 громад і більше 500 груп.

115-річчя появи в Росії адвентизму було відзначено Біблійною конференцією Церкви християн-адвентистів сьомого дня. Конференція відбулася

в Нижньому Новгороді у Християнсько-Культурному Центрі. Розглядалося насамперед питання про роль пастора-адвентиста в сучасних умовах, про місіонерське служіння, місію Церкви ХАСД в XXI ст. В програмі конференції прозвучала доповідь Президента Західно-Російського Союзу ХАСД пастора В.Д.Столяра "Пам'ятаємо весь шлях твій". Були визначені основні проблеми, цілі і завдання майбутнього адвентизму як однієї із прогресуючих конфесій Росії. Акцентувалася увага на проблемах соціального служіння ХАСД суспільству.

Адвентисти сьомого дня Росії підводять підсумок своєї діяльності за 2001 р. Було відкрито і висвячено 30 нових молитовних будинків. На базі Заокської Духовної Академії відкривається гуманітарний інститут, метою якого буде підготовка фахівців із соціального служіння. В 2002 р. буде проведена в Саратові спеціальна молодіжна конференція, метою якої є активізація діяльності молоді в боротьбі з моральними збоченнями в суспільстві.

В Новгороді і області (Росія) активізувалася діяльність протестантських церков. Так, п'ятидесятницька Церква "Слово життя" має вже храми не лише в Новгороді, а й у половині райцентрів. В Новгороді офіс Церкви зазнав євроремонту. Баптисти "освоїли" навий спальний район міста. Тут вони побуду-

вали багатопверховий храм на тисячу вірних. В прибудові розміщено різні офіси, класи для роботи з молоддю. Баптисти врахували при цьому те, що в даному мікрорайоні міста відсутні будь-які заклади для молоді. Амбіційний проект православного храму на 15 млн. крб. (це без вартості дзвонів і внутрішнього оздоблення) для цього ж мікрорайону, залишається побажанням на папері.

ПРАВОСЛАВ'Я

Вселенський патріарх Варфоломій в перших числах березня був з офіційним візитом в США. В Білий дім він був запрошений з нагоди його 80-річчя Президентом США, а також Держдепартаментом. Цим вони хочуть віддячити Патріарху за його роль в організації багатьох міжнародних заходів, спрямованих проти розпалювання міжрелігійних конфліктів. Так, в грудні 2001 р. Константинополь під егідою Єврокомісії провів конференцію "Божий мир в світі", на яку приїхало 80 християнських, іудейських та ісламських релігійних лідерів. В січні 2002 р. Варфоломій обстоював ідеї миру в Тегерані. Під час візиту Патріарх нагородив орденом "За захист прав людини" Президента Буша.

Ситуація на Близньому Сході стала головною темою зустрічі Д.Буша із Константинопольським патріархом Варфоломеєм I. Патріарх розповів про свої недавні

поїздки в Іран і Бахрейн, де обговорювалися проблеми мирного співжиття різних релігій. За твердженням представників патріарха, "обидва співбесідники займали подібні позиції з основних світових проблем".

Вперше з багатоденним візитом відвідала Ватикан делегація Елладської православної церкви. Грецьку делегацію очолював архієпископи Аттики (Пантелеймон) і Корфу (Тімотеос). Головні проблеми, які вирішувала делегація - "обмін думками із співробітництва двох Церков з питань справедливості, миру, екології, сім'ї, молоді тощо". Відносини між Ватиканом і Елладською ПЦ значно покращилися після приїзду до Афин Івана Павла II в травні 2001 р.

Руська православна церква проводить активну роботу у російських в'язницях. Нині в них побудовано понад 200 храмів та обладнано біля 700 молитовних кімнат.

Московський Патріархат взяв тайм-аут на будь-які переговори і контакти з Апостольською Столицею. Про це заявив митрополит Кирило, який відповідає в Церкві за зовнішні зв'язки. "Ми маємо осмислити те, що відбулося, бо ж говорити нам вже ні про що". Мотивом для припинення контактів з Ватиканом послужив телеміст Папи з московською церквою Непорочного зачаття і утворення на території РФ чоти-

рхох Апостольських адміністратур. Дратували Москву і візити Понтифіка в Україну й Казахстан, бо ж вона ніяк не хоче змиритися з думкою, що Московська православна імперія вже має розпастися, як розпалися всі світські імперії, в т.ч. й Російська.

Письменники Росії видрукували своє Звернення з приводу утворення чотирьох єпархій Католицької Церкви. Воно сповнене елементарної безкультурності, грубості і зневаги й засвідчує далекість його авторів від людинолюбної християнської моралі. Чого варта така заява: "Добре б католикам не забувати досвід своїх попередників! Хіба Рим через Варшаву уже не входив у Кремль, а куди вони після цього відправилися? Відомо, чим відплачували католики за пљондрування православних святинь" І далі: "Крок, зроблений Ватиканом, ми розглядаємо як ворожий виклик не лише щодо Православ'я, а й до всього російського й інших народів, які сповідують православну віру... Керівництво Римо-католицької Церкви нагадує прїхильників людоїдного однополярного світу, проголошеного правителями так званих "світових держав". Серед авторів Звернення В.Распутін, В.Белов, М.Алексеев та ін.

Росіяни не згідні із позицією Московського патріарха, який стверджує, що проведений телеміст Москва-Рим є "вторгненням на Русь". Експрес-опитування популярної в Росії радіос-

танції "Ехо Москви" показало, що 82% опитаних проти такого твердження. Було опитано понад 5,5 тис. осіб.

Будівництво храму Російської Православної Церкви в Римі наштовхнулося на перепони. Храм мав бути побудованим на території Російського Посольства. Міністр закордонних справ Росії ще в 2000 р. поклав наріжний камінь в цю новобудову. Проте категорично проти будівництва храму на історичній території виступило Товариство охорони пам'яток, яке надіслало свої листи-обґрунтування у цілий ряд урядових установ. Будівництво призупинили.

МУСУЛЬМАНСЬКИЙ СВІТ

Мусульмани Росії В один голос з Московським Патріархатом засуджують утворення на "усталеному духовному просторі" країни католицьких єпархій. Голова Цертрального ДУМР Т.Таджуддін вважає недопустимим перекроювання РФ за допомогою адміністративних заходів закордонною конфесією, тобто католицькою. "Тому ми висловили своє невдоволення і осуд такої практики". "Якщо ми сьогодні закриємо очі на поширення в Росії зарубіжних християнських структур, завтра її заповонять новоутворення, пов'язані із зарубіжним ісламом. Я вже не говорю про вплив до нас із-за кордону екзотичних місіонерських культів, які влада до

останнього часу бездумно не помічала". ЦДУМ Росії існує декілька століть. В нього входить 28 регіональних духовних управління і 2500 громад. Це понад 90% мусульманських громадян Росії.

Коран хоч і не забороняє правохірному мусульманину мати багато дітей, проте він закликає до поміркованості в цьому питанні. Враховуючи це, Президент Таджикистану Емомалі Рахмонов закликав до планування сім'ї. Президента хвилює те, що в Таджикистані за останні 10 років кількість населення зросла з 5,5млн. осіб до 6,25, тобто на 14%. Водночас внутрішній прибуток за цей час зменшився в три рази. Прибуток 96% населення нижче мінімального рівня.

Виконавці теракту 11 вересня не були релігійними екстремістами. Про це сказав Президент Пакистану Мушарраф, виступаючи на прес-конференції в Токіо. "Ми знаємо, що попередню ніч вони провели в натовпах, що вони випивали і танцювали, а це аж ніяк не ісламська поведінка". Ці саудівці роками жили в західних країнах і прийняли їх спосіб життя, який суперечить розпорядженням ісламського фундаменталізму. Президент вважає, що мотивація теракту була політична, а не релігійна. "Вони лише створили зло від імені нашої релігії".

Мусульмани Пакистану воюють між собою. Вже декілька

разів відбулися зіткнення сунітів та шиїтів біля мечеті останніх в Ісламабаді. Лише під час останнього зіткнення загинуло 11 шиїтів.

При виконанні обрядів хаджу нинішнього року в Саудівській Аравії померло понад 200 паломників. Лише від серцевого нападу тут загинуло біля 100 пакистанців та 31 єгиптянин. Під час пожежі в 12-поверховому будинку, де мешкали паломники, загинуло два алжирця, а 9 їх співвітчизників отримали тяжкі опіки. Медична допомога надавалася 20 тисячам палігримам. Серед померлих хаджі більшість померли від старості й фізичної перевтоми. Якщо врахувати, що на хадж приїхало понад 2 млн. осіб і багато з них перебували в Аравії значний час, то відсоток померлих не є високим. Учасники відзначають успішну організацію хаджу саудівською владою. Серйозних порушень і злочинів на обрядових маршрутах не було.

Згідно з ісламськими принципами в Іраці автобуси традиційно поділені на дві частини: передня - для чоловіків, задня - для жінок. Відтепер в Іраці введена й роздільне таксі.

Кілька сот екземплярів Корану в англійському перекладі були вилучені зі шкіл Лос-Анджелесу після того, як експерти встановили, що коментарі до перекладу містять антисемітські висловлювання. 300 примірників книги "Зміст священного Корану", що

включає в себе виконаний у 1934 р. англійський переклад священної книги мусульман і коментарі до неї, були передані Лос-Анджелеським школам ісламським фондом Омара ібн Хаттаба "з метою розвитку релігійної терпимості і порозуміння після подій 11 вересня". Антисемітизм у коментарях до Корану виявився в тому, що в одному місці іудеї названі "людьми без віри", а в іншому говориться: "Багато хто з них (іудеїв) нітрохи не краще неписьменних, тому що вони не знають своїх власних Писань".

Конференція, присвячена боротьбі з тероризмом, вперше в історії мусульманських країн відбулася у столиці Малайзії 1-3 квітня. Міністри закордонних справ всіх 57 країн, що входять до складу Організації ісламської конференції, підтвердили свою участь у роботі цього форуму. Члени ОІК засудили дії терористів, що здійснили 11 вересня теракт в США і висловили згоду співпрацювати із світовою громадськістю у боротьбі проти тероризму.

БУДДИЗМ

Далай-Лама критично оцінює зусилля міжнародного співтовариства проти тероризму. "Необхідна добре продумана стратегія розвитку в глобальному масштабі політичної культури, що базується на ненасильстві й діалозі", - вважає лідер Тибету. "Світові лідери повинні надати ефективну підтримку

рухам проти насильства, які добиваються перемін мирними методами. Інакше було б лицемірством засуджувати тих, хто повстав у гніві й відчаї". Єдиним розумним виходом із нинішнього стану Далай-Лама вважає "діалог у дусі компромісу і примирення".

ІНДІЙСЬКА РЕЛІГІЙНА ТРАДИЦІЯ

Індуїстські активісти, що поверталися з релігійної церемонії, зазнали нападу біля двох тисяч мусульман, які оточили по-

тяг і підпалили вагони. Загинуло біля 60 індуїстів. Причиною розправи є помста за знесення в Айоді ще в 1992 р. сповідниками індуїзму мечеті XVI ст. і початок будівництва на цьому місці ними свого храму. Індуїсти штату Гуджарат, у відповідь за підпал мусульманами потягу з паломниками, влаштували масові безпорядки. Під час їх загинуло вже біля 600 послідовників ісламу. В кількох штатах країни було запроваджено надзвичайний стан. На підтримку міліції прибули війська.

Прагнення індуїстів побудувати храм породило конфлікт між Урядом й судом Індії. Справа полягає в тому, що на священній території Айодх'я (Айоді), де нібито народився сам Рама, індуїсти захотіли побудувати свій храм. Але на цьому місці до 1992 р. стояла мечеть, яку вони зруйнували. Щоб уникнути релігійної війни, Верховний суд Індії заборонив будь-яке будівництво тут. На звернення Уряду до суду з проханням дозволити хоч би масові символічні моління на священній території, суд відповів відмовою.

Британський суд ухвалив виплатити британському крішнаїту Дхананджаю Дасу сім з половиною тисяч фунтів стерлінгів як компенсацію за оголошення, що містить образливі для нього твердження. В оголошенні говорилося, що крішнаїти є жертвами промивання мізків, із-за чого вони нібито стали членами небезпечної релігійної секти. Для ілюстрації була використана фотографія крішнаїтів, які йдуть вулицею. Серед них фігурував і Дхананджай Дас. За словами адвоката Джейн Филліпс, яка представляла інтереси потерпілого в суді: "Міжнародне товариство свідомості Крішни" має 430 центрів у всьому світі. Всі вони займаються благодійницькою діяльністю і є гілкою давнього індуїзму. Пан Дас був послідовником МТСК 30 років. Образливе оголошення нанесло йому серйозну моральну втрату". Організація, яка помістила оголошення, випла-

тила також компенсацію в розмірі 17500 фунтів стерлінгів МТСК за збиток, заподіяний його репутації.

ГУДАЇЗМ

Об'єднання єврейських організацій, які діють на території на території колишнього СРСР, мав на меті установчий з'їзд Євроазіатського єврейського конгресу, що відбувся на початку березня у Москві. Організаторами конгресу виступили Федерація єврейських громад і організацій Росії, "Ваад" ("Рада") України і Єврейський конгрес Казахстану. З'їзд є своєрідною спробою реанімації Конфедерації єврейських організацій і громад СРСР ("Ваад"), що існувала наприкінці 80-х років минулого століття. Із розвалом СРСР самоліквідувалася й ця організація. І хоча основні цілі, за твердженнями організаторів відтворення союзних об'єднань, просвітницькі, однак процеси реанімації союзних центрів відображають нинішню позицію Москви до якнайбільшої інтеграції України і Росії.

Суд Самари (Росія) виправдав антисеміта Олега Кіттера - редактора газети "Алекс-інформ". На своїх прес-конференціях Кіттер говорив про необхідність зруйнування всіх синагог в Росії, вигнання з країни всіх рабинів. У своїй газеті він друкував ображаючі почуття євреїв "Протоколи сіоністських мудреців", "Катехизис єврея в СССР", антиіудейські карикатури

та ін. Справу проти Кіттера порушила прокуратура Самари по статті "Збурення національної, расової чи релігійної ворожнечі". Але антисеміт знову одержав повну свободу для подальших своїх дій.

Продаючи будинок синагоги в Борисові, білоруська влада тим самим порушує закон країни "Про свободу віросповідань та релігійні організації". Іудейська громада міста, що має 150 парафіян, орендує під храм приміщення, а жодну з трьох будівель синагог, що є в місті, їй під різними приводами так і не повернули. Будівля, яку продають, побудована євреями Борисова ще в 1906 р.

Вищий суд справедливості прийняв наприкінці лютого рішення, згідно якого в ортодоксальному Ізраїлі будуть визнаватися також реформістський і консервативний гіюри (процедура переходу в іудаїзм). Таким чином, суд визнав справедливість претензій Руху консервативного іудаїзму і Центру єврейського плюралізму щодо визнання неортодоксальних форм гіюра як умови для реєстрації єврейства в ізраїльському МВС. (С.Валах)

Комітет з охорони археологічних цінностей на Храмовій горі (Єрусалим) повідомив, що Вакф (Мусульманська релігійна рада) відновила будівельні роботи на цьому святому для євреїв місці. За допомогою бульдозерів прокладається канал на східному схилі

гори. З перших днів інтифади членів Комітету не допускають на Храмову гору. Водночас Служба безпеки Ізраїлю рекомендувала єрусалимській міській владі відкрити доступ на Храмову гору для громадян країни. (С.Валах).

80% ізраїльтян, згідно соціологічних досліджень, в цьому році братимуть участь в традиційному пасхальному седері. 91% їх будуть їсти в дні свят мацу, а 52% відмовляться вживати заборонену їжу.

Посилили вимоги до дівчат призовного віку, які хочуть пройти гіюр, рабинатські суди Ізраїлю. Справа в тому, що, згідно судових положень, в Армії відсутня можливість дотримуватися заповідей Тори.

Спеціальна комісія готує рекомендації Уряду Ізраїлю з приводу можливості будівництва в Назареті мечеті поруч з церквою Благовіщення. Підготовці документу передує велика консультативна робота - переговори з представниками Ватикану, Вакфа, фахівцями з питань релігії з ізраїльських університетів.

"Істинні іудеї" - так називається іудейська терористична організація, яка оголосила війну арабам. 5 березня вона організувала вибух в центральній школі арабського поселення Цурбахер. Вибух цей по радіо "Істинні іудеї" назвали помстою за мусуль-

манські теракти, які здійснюються мусульманами в Єрусалимі майже щодня.

НОВІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ

На Новгородщині прокуратура області разом з ФСБ впридул зайнялися вивченням всіх неправославних течій. Вони виявили неліцензовану Церкву Ісуса Христа Святих останніх днів. А ось у Пскові 22 січня на території 76-ї повітрянодесантної дивізії затримали трьох громадян США, які, як з'ясувалося, були мормонами, а на територію дивізії пробралися, щоб вчити десантників англійській мові.

Конституційний Суд Росії 7 лютого визнав незаконною відмову в офіційній реєстрації Московському відділенню Армії спасіння. Суд вважає, що ті зміни з порядком реєстрації релігійних організацій як юридичних осіб, які мають місце в новому Федеральному Законі "Про свободу совісті і про релігійні об'єднання", не можуть служити підставою для відмови в перереєстрації раніше створених релігійних об'єднань і організацій, що вже мали статус юридичної особи. Вони мають повну правоздатність і діють на законних підставах. Якихось нових вимог до них щодо порядку утворення їх організації вже висувати не можна, бо ж раніше, при реєстрації їх як юридичної особи, ці вимоги не ставилися.

Всесвітня Чиста Релігія (сахаджа-йоги) щороку відзначають Різдво Христове. Засновни-

Шрі Матаджі Шривастава

ця течії Шрі Матаджі Шривастава проводить це свято Духа на березі Індійського океану, куди приїждять для участі у святі її послідовники з 85 країн світу. Протягом 10 днів панує тут Божественна Любов і Радість. Сахаджі вважають, що кожен святий, кожна інкарнація, кожен пророк, які свого часу приходили на Землю, давали новий поштовх розвитку еволюції людства і всього живого на Землі, залишали після себе нові якості, які люди мали примножити у своєму духовному сходженні. Згідно вчення ВЧР, Ісус відкрив шостий енергетичний центр - Агію-чакру, який формує якість всепрощення - ту силу, що нейтралізує головних ворогів кожної людини - гординю й марнослів'я. Саме Ісус дає дозвіл кожному з нас на духовне сходження в Царство Бога.

Французька влада звинувачує в шахрайстві та зловживанні духовним тиском Сайєнто-

логічну Церкву. Державний прокурор Христин Форі 23 лютого висунув вимогу оштрафувати Церкву на 300 тис. євро, закрити її відділення в Парижі, ув'язнити її 61 річного керівника Марка Вальтера. Звинувачують Церкву за високі жертвовні збори щодо своїх віруючих.

Мормонський Солт-Лейк-Сіті виявився успішним для українських спортсменів - учасників восьмих Параолімпійських ігор, які завоювали 6 срібних і 6 бронзових медалей. Серед нагороджених лижниці і біатлоністи. Активно співпрацював з групою українських спортсменів відомий в Україні доктор-політолог з мормонського університету ім. Брігам Янга (Прово) Г.Біддулф.

Фалунь Дафа одержала підтримку Міжнародної Асоціації Агенств із прав людини (ІАОНРА). Перерахувавши факти злочинної дії Уряду Китаю щодо послідовників конфесії, зокрема смерть від знуцань 265 фалуньгунців, ІАОНРА відзначає, що при цьому нехтуються не лише міжнародні правові документи з свободи віросповідань, які підписані КНР, а й Конституція самого Китаю.

ІНШІ РЕЛІГІЙНІ ТРАДИЦІЇ

Світова громада зороастрійців 21 березня, в день весняного рівнодення, відзначила Новий рік - Ноуруз. Зоро-

астрійці, яких за різними джерелами нараховується від 200 000 до 2 500 000, проживають в Ірані, Індії, Австралії, Білорусі, Росії, Таджикистані, Узбекистані, Швеції, Німеччині, Австрії, Англії, Канаді, США та інших країнах, серед них сьогодні - не тільки іранці чи парси. Вони зустріли 3740 рік від проголошення нової релігії Заратуштрою. Для сучасних зороастрійців саме цей день розпочинає їхній календар і є найважливішим. До речі, день весняного рівностояння Сонця здавна відзначався як день Нового року в Китаї, Англії, Персії, Єгипті, багатьох народів Північної та Південної Америки. Наші предки, до речі, теж початком року вважали саме день весняного рівностояння. Цікаво, що до цього часу офіційно Новий рік в Ірані починається саме 21 березня. Для зороастрійців перехід від старого до нового року відбувся 20.03.02 о 19.16 по Гринвічу, 20.16 - по Риму, 21.16 - по Києву, 14.16 - по Нью-Йорку. Святкування Нового року триває 2 тижні, лунає музика, люди співають і танцюють. А на 13 день всі відправляються на природу. Це торжество називається Сізда Бе Дар ("Тринадцяте на природі"). Міста і села пустіють, всі їдуть в ліси, гори, на береги річок, де славлять Бога. Цього року зороастрійський Новий рік збігся з ініціативою ООН відсвяткувати День Землі, щоб всі земляни під час вознесення спільної молитви за встановлення рівноваги й мира на Землі відчули вселенську єдність. Про початок церемонії сповістив дзвін Миру, який одно-

часно задзвонив в штаб-квартири ООН в Нью-Йорку та Відні.

Синтоїсти Японії відзначили 3 березня День дівчат. Це - скоріше родинне свято. Цього дня дівчатка з мамами в святкових кімоно ходять в гості, вручають там і одержують подарунки. В цей день милуються також ляльками, які успадковані від мами й бабусь. Милуються, а не бавляться. Символом свята є гілочка персика.

Вчення Конфуція поширює його прямиї нащадок в 76 поколінні Кун Лінцзи, який проживає у США. Співак твердить, що заповіти свого предка він поширює за допомогою модного репу. На відміну від інших реперів, Кун не оспівує насильство. "Я не знаю, що Конфуцій подумав би про мої пісні.

Він спілкувався з людьми за допомогою своїх ідей, а я використовую музику. Просто час нині інший". Якщо американці байдужі до співу Куна, то на Тайвані його сприймають з великим захопленням.

В Нігерії ще живучі місцеві традиційні вірування. Зокрема, існує віра, що магичні ритуали з використанням деяких частин людського тіла можуть призвести до негайного збагачення. Як ілюстрація - нещодавній випадок, коли працівник ферми Саліф Обжо вбив свою начальницю Христину Елайджу, порізав її тіло і навіть приготував із внутрішніх органів жінки страву, не викликав якогось здивування в країні. Гадають, що Оджо навіть хотів продати тіло Х.Елайджі.

ТЕМИ НОМЕРУ

ТАБЛИЦЯ ЗМІН МЕРЕЖІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

(дані на 1 січня відповідного року)

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
П РА В О С Л А В ' Я										
УПЦ Київського Патріархату	1792	1944	1798 /14	1353 /31	1561 /30	1956 /21	2261 /9	2557 /20	2857 /21	3116/40
УАПЦ	672	283	612 /10	1204 /17	1180 /4	1082 /3	1045 /4	1016/1	1039/2	1083/3
УПЦ Московського Патріархату	5666	5841 /205	6046 /205	6607 /67	6952 /66	7512 /29	8083 /85	8590/87	9150/96	9640/92
Російська Православна Вільна Церква (закордонна)	10	8	8/2	8/2	8/2	9	9	8	7	9/1
Руська Православна Церква	4	3	4	4	1	-	-	-	-	-
Українська істинно-православна незалежна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Українська реформована Православна Церква	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Древлеправославна Церква новозибківська згода	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Кафолічна Церква православної віри	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Незалежні Прав-ні громади	-	2	2	1	1	3	3	5	4	4
Апокаліптична Прав-на Церква	2	3	3/1	3/1	4	4	3/1	3/1	4	3/3
Грецькі Прав-ні громади	--	--	1/1	2/1	2/1	2/1	2	2	2	2
ТЕЧІ П РА В О С Л А В Н О Г О К О Р І Н Н Я										
Російська Прав-на Старообрядницька Церква (білокриницька згода)	48	47	36/15	39/13	50	45/10	48/4	49/8	51/7	53/9
Руська Православна Старообрядницька Церква (безлопівська згода)	14	12	4/9	6/7	12	6/6	6/6	7/5	7/2	9/3
Російська Істинно Прав-на Церква	3	4/1	7/1	15/2	17	24/1	28/1	32	35	34/1

Теми номеру

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Духовні християни-молокани	4	3	3/1	3/2	5	4/1	4	4	4	4
Інокентіївці	1	1	0/1	0/2	2	-/1	-/1	-/1	-/1	-/1
Іоаніти	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
КАТОЛИЦИЗМ										
Римо-католицька Церква	531	606	663/20	708/21	747/4	772	802	840/2	887/9	932/9
Українська греко-католицька Церква	2860	2952	3071/59	3101/46	3164/11	3227/8	3301/14	3350/6	3388/49	3416/47
Вірмено-католицька Церква	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
ПРОТЕСТАНТИЗМ										
Німецька Євангелічно-лютеранська Церква	10	13	18	30	26	29	35/2	41/1	40	42
Українська євангелічно-лютеранська Церква	--	2	3	3	4	7	10	14/1	23	27/1
Шведська лютеранська Церква	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Пресвітеріани	--	2	8	11	13	20	25	28	28/1	36/1
Українська Євангелічно-Реформатська Церква	1	1	2	2	2	2	2/1	-	3	3
Закарпатська реформатська Церква	94	92	93	101	103	102	103/1	105/3	107/1	107/1
Угорська реформатська Церква	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Назаряни	6	8	3/5	3/5	7	4/5	4/5	5/5	5/5	9/5
Всеукраїнський Союз об'єднань християн-баптистів (ЄХБ)	1261	1348	1423/83	1516/77	1623/44	1745/57	1840/41	1966/102	2162/101	2260/81
Рада Церков ЄХБ	103	35	3/48	3/40	45	4/33	6/42	8/25	3/16	10/27
Незалежні громади ЄХБ	--	29	33/18	22/21	48	41/20	68/8	77/6	98/8	116/10
Братство незалежних церков і місій ЄХБ	2	--	--	19/7	20	19/7	22	22	22/1	41/1
Корейська баптистська Церква	--	1	1	1	1	1	1	3	3	5
Християнська місія Південної баптистської конвенції США в Україні	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Асоціація незалежних євангельських християн-баптистів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Собор незалежних євангельських церков України	-	-	-	1	1	3	4	5	10	6
Незалежні громади євангелічних християн України	-	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Об'єднання християнських церков «Слово життя»	-	-	-	-	-	5	5	6	6	6
Євангельські християни	47	34	39 /31	47 /26	81	63 /37	63/5	71/3	83/1	101/1
Собор незалежних христ. Церков України "ІХТЮС"	-	-	-	2	2	2	2	2	9	3
Чеська Євангельська Церква	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Союз Християн віри євангельської (п'ятидесятники)	616	679	710 /129	789 /119	871 /83	926 /63	953 /81	1061/142	1154 /130	1220/122
Союз вільних Церков християн віри євангельської	20	26	30/9	38/7	49	54/5	67/3	80/7	110/8	122/70
Асоціація місіонерських церков євангельських християн в Україні	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6
Церква євангельських християн в душі апостолів в Україні	-	-	-	-	-	-	-	-	18	19
Незалежні громади християн віри євангельської п'ятидесятників	197	81	57 /100	-	-	-	128 /138	147/86	147/86	148/27
Адвентисти сьомого дня	331	377	424 /12	472 /17	538 /17	616 /19	669 /19	725/18	790/32	853/26
Адвентисти-реформісти	21	18	9/25	10/36	28	13/16	21/25	24/31	17/23	18/23
Незалежна громада АСД	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Громади християн сьомого дня	11/5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Свідки Єгови	411	448	183/325	211/328	256/315	282/284	301 /214	313/290	372/284	489/299
Методистська Церква	3	3	5/1	6/2	8	6/2	9	10	10/1	12/1
Корейська методистська Церква	3	3	3	-	-	-	-	-	1	-

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Корейська пресвітеріанська Церква	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Меноніти	--	--	1	1	1	1	2	2	3	3
Незалежні громади протестантського напрямку	9	10	20/2	155 /115	278	282 /55	54/4	50/2	57/2	86/2
Громади Англiканської церкви	--	--	--	--	--	--	1	1	2	2
Духовний центр "Нове покоління" християнських церков України	-	-	-	-	-	-	-	-	7	11/1
Українська християнська євангельська Церква	-	-	-	-	-	-	-	-	76/30	132/28
Центр об'єднання євангельських церков в Україні	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
НЕОХРИСТІЯНСЬКІ ТЕЧІЇ										
Церква Повного Євангелія	21	31	56/2	85/1	105/5	157/3	199/5	303/42	288/5	297/5
Громади харизматичного напрямку	31	41	78 /20	62/6	69	68	117	145	159/14	197/14
Союз Церкви Божої України	-	-	-	-	-	-	-	-	18/3	21/1
Церква Божа в пророцтвах	-	1	-	-	-	-	30/3	37/4	35	63
Церква Живого Бога	-	-	-	-	-	-	1	21/10	33/15	35/13
Собор Церков України ХВЕ "Відкрита Біблія"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18/4
Об'єднання Церков християн суботи для Церкви Божої Закарпаття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13/26
Новоапостольська Церква	5	8	19/5	29/6	40/4	48/3	53/3	54/1	53/1	53/1
Церква Ісуса Христа Святих останніх днів	3	5	7/14	7/16	25	40	25/23	31/26	32/26	33/27
Церква об'єднання (муни)	-	0/1	0/2	-	1	-	-	-	-	-
Богородична церква (Церква Матері Божої Перетворюваної)	4	1	2/2	2/2	6	6	2/4	2/2	3/4	7/6
Церква Христа	10	14	-	4	-	-	55/5	70	81/4	87/2
Громади дослідників Святого Письма	3	3	3	-	-	-	5	5	5	5
Церква нового християнства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ТЕЧІЇ ХРИСТІАНСЬКОГО КОРИННЯ										
Церква Нового Єрусалиму (сведенборгці)	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Зоресвітнє християнство - вільна релігія "Таолап"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Церква воскреслого Христа	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Армія спасіння	-	-	-	-	-	-	-	-	7	8/1
Церква "Єпіфанії"	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Церква назарянина	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Церква Останнього заповіту (вісаріонівці)	-	-	-	-	1	1	-1/2	-1/2	-1/2	1/3
Євангельська Церква "Троянда світу"	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-
СХІДНІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ										
Будизм	17	19	22	22/2	26	30	30/2	29/6	30/8	36/4
Свідомість Крішні	22	23	23/8	24/5	25/8	36	27/7	29/11	36/12	37/9
Віра Бахаї	6	6	6/1	7/1	8	8	7/2	12/1	13	13
Послідовники Саї-Баби	-	-	-	-	-	1	-1/1	-1/1	-1/1	-1/1
Всесвітня Чиста Релігія (Сахаджа-Йога)	1	1	1	1	2	2	3/2	3/2	6/8	7/10
Громади ведантістів	1	1	1	-	-	-	-1/1	1	1	-1/1
Даосизм	1	1	1	1	3	3	3	3	2	2
Місія Чайтані	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
Віра світла	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тантристи	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Громада-монастир Гух'ясамаджа	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Рух Дхарма Калькі	-	-	-	-	-	1	-1/1	-1/1	-1/1	-1/1
Громади Шрі Чінмоя	-	-	-	-	-	-1/1	-1/1	-1/2	-1/2	-1/2
Вайшнавська релігійна громада	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Громада руху Сант Мат (Сурат Шабд Йога)- Рух Махаріші	-	-	-	-	-	-	-	-	-1/1	-1/2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1/1
ІУДАЇЗМ										
Ортодоксальний іудаїзм	54	62	70/8	78/5	87/4	97	-	-	-	-
Об'єднання хасидів Хабад Любавич іудейських громад та організацій України	-	-	-	-	-	-	-	47/2	85/2	99

Теми номеру

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Об'єднання іудейських релігійних організацій	-	-	-	-	-	-	61/6	62/5	81\2	74
Всукраїнський конгрес іудейських громад	--	--	--	--	--	--	26	8	11	9
Релігійні громади прогресивного іудаїзму	--	--	--	--	--	--	14	16	34	46
Громади месіанського іудаїзму	-	-	-	-	-	-	-	6	12	15
Незалежні іудейські релігійні громади	-	-	-	-	-	-	-	1	1	13/1
Іудейські місія "Хоаскопім"	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Іудеохристиянство	2	4	4	4	6	9	15/1	11/1	12	14
РЕЛІГІЙНІ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНІ СПІЛЬНОТИ										
Вірмено-апостольська Церква	6	10	10	11	12	14	15	15/1	16/1	18/1
Караїми	2	2	2	3	3	4	4	4	9	10
Кримчаки	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ІСЛАМ										
Мусульманські організації	43	81	120 /1	178 /2	196 /44	260	-	-	-	-
Духовне управління мусульман Криму	-	-	-	-	-	-	208/22	224/45	255/40	280/29
Духовне управління мусульман України	-	-	-	-	-	-	32	45	55	56/1
Духовний центр мусульман України	-	-	-	-	-	-	13	13/1	19	14
Незалежні мусульманські громади	-	-	-	-	-	-	11/1	13/2	28	44
ТЕЧІ ЯЗИЧНИЦЬКОЇ ОСНОВИ										
Українські язичники (рідновіри)	-	-	1	1	1	1	1	2	2/1	4
Центр об'єднання релігійних громад Рідновірів України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Центр громад "Рідна Українська Національна віра"	16	17	23 /6	28 /5	31	37	39/4	50/3	49/2	37/2
Незалежні громади Рідної Віри	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2/1
Центр Священної Ради ОСІДУ РУНВіри	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Собор Рідної Української віри	-	-	-	-	-	-	-	-	5	11

НАЗВА ЦЕРКВИ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Давньослов'янські релігійні громади	--	1	1	1	2	2	2/1	3	3	3/1
Слов'янсько-ведичний рух "Хара-Хорс"	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ІНШІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ										
Саситологічна церква	--	--	1/1	--	3	3	3	3	3/1	3/1
Громада "Наука Розуму"	-	-	-	-	-	-	-	-	3/1	3/1
Велике Біле Братство ЮСМАЛОС	3	0/2	-	-	-	-	-/1	-/1	-/1	-/2
Святославна Церква	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Громада супутників Майстра Сія-Сіясвіт	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/1
ДЕМОНІЧНИЙ КУЛЬТ										
Сатаністи	-	-	-	-	-	-/2	-	-	-	-
РАЗОМ	15 017	14 962	15 787 / 1197	17 046 / 1065	18 470 / 640	19 631 / 775	21 018 / 825	22 518 / 1025	24 311 / 1094	25 942 / 1130

Примітки:

1. Оскільки в офіційній реєстрації релігійних організацій протягом 1991-1995 років не існувало якогось єдиного стандарту, то в таблиці, при фіксації кількості релігійних організацій можливі деякі незначні погрішності, зокрема в інформаціях за 1993 рік.

2. В чисельнику подаються офіційно зареєстровані релігійні організації, в знаменнику - ті організації, які або подали заяви на реєстрацію, або офіційно не зареєструвалися, але інформують державні органи про свою діяльність. Прочерк в таблиці не означає, що в цей рік громада цієї конфесії не функціонувала. Вона просто могла ще не реєструватися, або бути знятою з реєстрації, але діяти.

3. До релігійних організацій офіційна статистика відносить, окрім релігійних громад (парафій), також управлінські центри конфесій, монастирі, духовні навчальні заклади, недільні школи, місії, братства.

Таблицю підготував А.Колодний

СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ 2001 року релігійності, конфесійної належності, довіри Богу, Церкві та духовенству

I. Світоглядні орієнтації:

1. Опитування фірми "Соціс" та фонду "Демократичні ініціативи" 1200 респондентів у квітні 2001р.:

66% - віруючі; 6% - вагаються;
25% - невіруючі; 3% - атеїсти.

2. Опитування вересня 2001р.:

62% - віруючі; 7% - не визначились;
26% - невіруючі; 5% - атеїсти.

3. Соціологічний моніторинг Інституту соціології НАН України за 1994 - 2000 рр.:

1994 р. - віруючих 46%, а невіруючих - 36%;
1999 р. - віруючих 54%, а невіруючих - 31%;
2000 р. - віруючих 68,3%, а невіруючих - 12,5%;

II. Конфесійна належність

1. Дослідження конфесійної належності фірмою "Соціс" та фондам "Демократичні ініціативи" у квітні 2001 р.:

33% - не виявили конфесійної належності;
21% - до УПЦ Київського Патріархату;
16% - православні позацерковні;
13% - до УПЦ Московського Патріархату;
6% - до УГКЦ;
4% - до інших конфесій;
4% - до жодної з названих конфесій, до екуменічних релігій;
2% - до Української Автокефальної ПЦ;
1% - до Римо-католицької Церкви.

2. Дослідження фірмою "Соціс" та фондам "Демократичні ініціативи" у вересні 2001 р.:

37% - не виявили конфесійної належності;
21% - до УПЦ Київського Патріархату;
13% - православні позацерковні;
12% - до УПЦ Московського Патріархату;
7% - до УГКЦ;
3% - до інших конфесій;

- 3% - до Української Автокефальної ПЦ;
- 3% - до жодної з названих конфесій, до екуменічних релігій;
- 1% - до Римо-католицької Церкви;

3. Дослідження релігійної належності за самоосвідченням через інтернет (травень 2001 р.):

- 33% - не виявили конфесійної належності.
- 31,35% - до УПЦ Київського Патріархату;
- 18,84% - до інших конфесій;
- 18,58% - до УПЦ Московського Патріархату;
- 14,29% - до УГКЦ;
- 5,56% - до Римо-католицької Церкви;
- 5,44% - до Української Автокефальної ПЦ.

4. Інтернет-опитування оцінок конфесійної ситуації (травень 2001 р.):

а) зв'язок національного і релігійного:

- 53,7% - конфесійна належність не пов'язана з етнічністю;
- 30,5% - конфесійна належність співпадає з етнічною;
- 15,8% - не може дати відповідь;

б) ставлення до стану Православ'я України:

- 39,9% - необхідно утворити єдину Помісну Церкву;
- 19,6% - не бачу потреби в об'єднаній Церкві;
- 23,2% - байдужі до цього;

в) центром об'єднання Православ'я може бути:

- 17,9% - УПЦ МП, оскільки вона канонічна;
- 47% - УПЦ КП, бо ж вона стоїть на державницьких позиціях;
- 10% - УАПЦ, бо ж вона - на національних і державницьких позиціях;
- 22% - без відповіді.

III. Довіра релігії, духовенству та Церкві

■ Популярність фахів і довіра Інституціям, оприлюднена газетою "Дзеркало тижня" (2000.- №26).

52,2% - вчителі;	12,7% - цілителі;
35,3% - будівельники;	10,6% - астрологи;
34,1% - військовослужбовці;	7% - комерсанти;
31,4% - юристи;	4,9% - повії;
31,1% - священнослужителі;	2,8% - політики.
29,5% - лікарі;	

■ Довіра до Церкви та духовенства (дослідження Інституту соціології НАН України 2000 р.):

- 49,5% - повністю довіряють Церкві;

- 38,6% - повністю або частково довіряють духовенству;
- 29,7% - не довіряють духовенству;
- 18,8% - скоріше довіряють;
- 12,5% - не довіряють Церкві;

Протягом 1994 - 1999 років довіра до Церкви та духовенства змінилася з 3,12 до 2,92 балів.

■ Довіра до суспільних інституцій за дослідженнями фірми "Соціс" в лютому 2001 р.:

- 50% - довіра Церкві і духовенству;
- 13% - довіра Уряду;
- 33% - довіра Збройним силам;
- 12% - довіра Президентів України;
- 20% - довіра СБУ;
- 6% - довіра верховній Раді.
- 19% - довіра ЗМІ;

■ Довіра суспільним інституціям за дослідженнями Українського Інституту соціальних досліджень (червень 2001р.):

- 59% - довіра Збройним силам;
- 34% - довіра правоохоронним органам;
- 59% - довіра ЗМІ;
- 21% - довіра профспілкам.
- 45% - довіра релігійним організаціям;

■ Довіра до Церкви та духовенства за опитуваннями Центру "Соціополіс" (опитано 2188 респондентів в 120 населених пунктах) в липні 2001р.:

- 36% - повністю довіряю;
- 20% - зовсім не довіряю;
- 30% - однаковою мірою довіряю і недовіряю;
- 14% - вагаюсь в довірі.

Водночас: 28% - довіра Армії; 17% - довіра Президенту; 6% - довіра Уряду; 4% - довіра Верховній Раді.

· Український Центр економічних та політичних досліджень (опитано у вересні 2001р. 2 тис. осіб віком понад 18 років):

60% - довіряють Церкві, а це на 3,8% більше, ніж було в червні 2001р..

■ Центр "Соцінформ" виявляв інституції, з якими респонденти пов'язують свої надії на майбутнє (серпень - вересень 2001р.):

- 52,5% - покладаються лише на себе;
- 7,8% - покладаються на друзів;
- 44,6% - покладаються на Бога;
- 4,3% - покладаються на Президента;
- 42,8% - покладаються на рідних;
- 4,3% - покладаються на Церкву і духовенство.

Серед селян тих, що покладаються на Бога - 55%.

■ Довіра до суспільних інституцій за дослідженнями фірми "Соціс" та фонду "Демократична ініціатива":

а) вересень 2001 р.:

46% - довіра до Церкви (недовіра - 17%); 13% - довіра міліції;

38% - довіра Армії;

10% - довіра Президенту;

22% - довіра СБУ;

8% - довіра Уряду;

22% - довіра ЗМІ;

5% - довіра Верховній Раді.

б) грудень 2001р.:

50% - повна довіра Церкві;

8% - довіра Уряду;

22% - довіра ЗМІ;

6% - довіра Верховній Раді.

12% - довіра Інституту Президента;

■ Довіра до Церкви та духовенства за опитуваннями Центру "Соціополіс" (опитування проводилось у листопаді 2001р.):

48% - повна довіра;

16% - не довіряють;

27% - довіра і недовіра однаковою мірою;

10% - нічого не знають про Церкву.

IV Рейтинг довіри суспільним організаціям

■ Дослідження рейтингу довіри до політичних партій Центром "Соціополіс" в липні 2001р.:

в 20-ку партій на 19 місце попала лише Християнсько-демократична партія України. Лише 20% чули про неї, 0,3% - віддали б за неї свої голоси під час виборів, 3% - вірять, що ця партія здолає 4% бар'єр.

■ Відповідність духовним інтересам ідейно-політичних напрямків (за дослідженнями фірми "Соціс" та "Демократичної ініціативи"):

а) березень 2001 року:

20% - комуністичні; 8% - національно-демократичні;

10% - соціал-демократичні; 4% - християнсько-демократичні.

б) червень 2001 року:

17% - комуністичні; 4% - християнсько-демократичні.

11% - національно-демократичні;

СТАТИСТИЧНА НАСИЧЕНІСТЬ РЕЛІГІЙНОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ (дані на січень 2002 р.)

У дужках кількість населення, що припадає в області на одну релігійну організацію

1. Тернопільська (687,7);	Кримська автономія (із Севастополем) (2110,8);
2. Закарпатська (789,4);	15. Херсонська (2030,3);
3. Чернівецька (836,7);	16. Полтавська (2282,5);
4. Львівська (915,7);	17. Сумська (2346,5);
5. Волинська (924,2);	18. Кіровоградська (2383,3);
6. Рівненська (935,7);	19. Миколаївська (2452,4);
7. Хмельницька (949,2);	20. Одеська (2554,7);
8. Івано-Франківська (1093,3);	21. Запорізька (2595,1);
9. Вінницька (1123,7);	22. Київ - місто (3276,3);
10. Житомирська (1226,1);	23. Донецька (3897,1);
11. Київська (1471,6);	24. Луганська (4230,8);
12. Черкаська (1595,1);	25. Дніпропетровська (4256,5);
13. Чернігівська (1781,5);	26. Харківська (4879,5).
14. Кримська автономія (без Севастополя) (1929,0);	

СВЯТКОВІ КАЛЕНДАРІ КОНФЕСІЙ НА 2002 РІК (дати подаються за новим стилем)

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР

7 січня - Різдво Христове.

14 січня - Старий Новий рік. Св. Василя. Найменування Господнє.

19 січня - Хрещення Господнє.

20 січня - Собор Івана Предтечі.

19 січня - 10 березня - М'ясиці або М'ясоїд (Остання дата рухома - до початку Масляниці).

12 лютого - Собор трьох святих - Василя Великого, Григорія Богослова та Івана Золотоустого.

15 лютого - Стрітіння Господнє.

4 - 10 березня - Всеїдний тиждень (тиждень рухомий - тиждень перед Масляницею).

11 - 17 березня - Масляниця (тиждень рухомий - тиждень перед Великим постом).

14 березня - святої Євдокії.

18 березня - Початок Великого Посту (рухомий - за 49 днів до Пасхи).

22 березня - День сорока святих.

30 березня - Св.Олексія.

7 квітня - Благовіщення.

28 квітня - Вербна неділя або вхід Господній (рухоме - за тиждень до Пасхи).

29 квітня - 4 травня - Страстний тиждень (рухомий - тиждень перед Пасхою).

5 травня - ПАСХА або ВЕЛИКДЕНЬ

В 2003р. Пасха буде 27 квітня.

6 травня - Св. Георгія Побідоносця (Юрія).

6 - 12 травня - Хомин тиждень. Проводи (рухомий - тиждень після Пасхи).

15 травня - Св. Бориса і Гліба.

24 травня - День рівноапостольних Бориса і Гліба.

30 травня - Рахманський Великдень (рухоме - на 25-й день після Пасхи).

13 червня - Вознесіння Господнє (рухоме - на 40-й день після Пасхи).

23 червня - Трійця або П'ятидесятниця (рухоме - на 50-й день після Пасхи).

24 червня - Духів день (рухомий - перший день після Трійці).

30 червня - Свято всіх святих (рухоме - перша неділя після Трійці).

30 червня - 12 липня - Петрів піст або Петрівка (рухомий - починається в день всіх Святих).

7 липня - Різдво Івана Предтечі. Івана Купала.

12 липня - Свято св. кн. Ольги.

28 липня - Свято св. кн. Володимира.

2 серпня - День пророка Іллі.

9 серпня - День цілителя Пантелеймона.

14 серпня - Перший Спас (мокрый або Маковея).

14 - 28 серпня - Успенський піст.

19 серпня - Другий Спас. Преображення Господнє.

28 серпня - Успіння Божої Матері.

29 серпня - Третій Спас (на полотні).

14 - 21 вересня - Бабине літо (жіночий тиждень).

21 вересня - Різдво пресвятої Діви Марії.

27 вересня - Воздвиження Хреста Господнього.

30 вересня - Свято Віри, Надії, Любові та їх Матері Софії.

14 жовтня - Покрова.

21 листопада - Архистратига Михайла.

27 листопада - 6 січня - Різдв'яний Піст (Пилипівка).

4 грудня - Введення в храм пресвятої Богородиці.

7 грудня - Св. Катерини.

13 грудня - Ап. Андрія.

17 грудня - Св. Варвари.

19 грудня - Св. Миколая.

(Виділено т.зв. дванадесяті свята. Пасха - свято свят).

МУСУЛЬМАНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

15 березня - Початок 1422 р. по хіджре (1 Мухаррам). На честь переселення Мухаммада із

Мекки в Медину.

24 березня - Ашура (10 Мухаррам). День спасіння Аллахом пророка Муси (Мойсея).

24 травня - Мавлід - день народження Пророка Мухаммада (12 Рабі-аль-Ауваль).

3-4 жовтня - Аль-Ісра та Аль-Мірадж. На честь подорожі та вознесіння Пророка.

20-21 жовтня - Ніч половини місяця Ша абан. Початок посту місяця Рамадан.

30 листопада-1 грудня - Ляйлят-аль-Кадр. В цю ніч послано Коран.

5 грудня - 'Ід-аль-Фітр (1 Шаууаль). Свято розговіння (Рамадан-Бай-рам).

ІУДЕЙСЬКИЙ КАЛЕНДАР

28-29 березня (15-16 нісана) - Песах, перший і другий день.

30-31 березня (17-18 нісана) - Хол Аноед Песах.

1-2 квітня (19-20 нісана) - Хол Аноед Песах.

3-4 квітня (21-22 нісана) - Песах, сьомий і восьмий день.

9 квітня (27 нісана) - День катастрофи.

16 квітня (4 іяра) - День Пам'яті.

17 квітня (5 іяра) - День незалежності Ізраеля.

30 квітня (18 іяра) - Лаг Ба Омер.

17-18 травня (6-7 сівана) - Шавуот.

18 липня (9 ава) - Дев'яте Ава.

7-8 вересня (1-2 тішрея) - Рош Хашана.

16 вересня (10 тішрея) - Йом Кіпур.

21-22 вересня (15-16 тішрея) - Сукот, перший і другий день.

23-26 вересня (17-20 тішрея) - Хол Амод.

27 вересня (21 тішрея) - Ша На Раба.

28 вересня (22 тішрея) - Шміні Ацерет.

29 вересня (23 тішрея) - Сімхат Тора.

СВОБОДА СОВІСТІ

Центр релігійної інформації і свободи (ЦеРІС) 1 березня цього року відзначив своє двохріччя. Заснований з ініціативи Української Асоціації релігієзнавців, Центр своїми основними напрямками діяльності визначив збір і аналіз інформації про свободу релігії в Україні та інших країнах; створення електронного банку даних з відкриттям своєї сторінки в Інтернеті українською, російською та англійською мовами; підготовка і видання інформаційних та аналітичних (в т.ч. періодичних) матеріалів, видань про стан релігій, релігійності та свободи релігії в світі. Співробітники ЦеРІСу надають різноманітні консультації з проблем релігійного життя особи і суспільства, організують і проводять науково-практичних семінарів, конференцій з метою інформування і утвердження цінностей демократичного суспільства в сфері міжрелігійних відносин. Особливою турботою Центру є комплектація провідних бібліотек України літературою релігійного та релігієзнавчого профілю, підготовка і видання матеріалів науково-практичних семінарів, конференцій для поширення їх позитивних результатів в світі; організація і проведення зустрічей, лекцій в масових і спеціальних аудиторіях слухачів з метою утвердження і поширення ідей свободи релігії і віросповідань. ЦеРІС планує організацію постійно діючого інформативно-аналітичного семінару для представників мас медіа, вчителів та викладачів системи освіти, лідерів релігійних громад та інших зацікавлених осіб з питань свободи релігії. В майбутньому можлива організація виставок, фестивалів, конкурсів, вікторин та ін. акцій, пов'язаних з утвердженням релігійних цінностей в суспільстві та ін. Окремим проектом для ЦеРІС стала **Міжнародна Молодіжна Літня Школа (ММЛШ) "Релігійна толерантність"**, яка зібрала в 2001 році молодь 10 різних релігійних напрямків із 4 країн світу і 15 університетів. Протягом 10 днів молодь обговорювала проблеми, пов'язані із свободою віровизнань, толерантності і взаєморозуміння серед послідовників різних релігій. Проведення літньої школи призвело до організації в м. Києві постійно діючих курсів, де молодь навчається релігійній толерантності. В цьому році ЦеРІС проводить II ММЛШ, на яку очікується приїзд молоді для обговорення можливості діалогу між релігіями авраамістичного коріння.

Альтернативну форму служби в Армії обирають українські юнаки в тому випадку, коли умови військової служби суперечать їхнім релігійним переконанням. На цей час такого типу "військовий обов'язок" виконують 2854 особи. Направляє їх на цю "службу" Не Міністерство оборони, а праці і соціальної політики, яке має спеціальну Комісію у справах альтернативної (невійськової) служби. Подібні їй регіональні комісії є в кожній області. Їх, як правило, очолюють заступники глав

адміністрацій. Робота ними здійснюється відповідно до Закону про альтернативну (невійськову) службу, ухваленого ще 1991 р. Але якщо в інших країнах альтернативники залучаються до виконання важкої не-престижної роботи, то в Україні це не так. Тут їхня праця здебільшого використовується в соціальній галузі при допомозі людям, які мають певну потребу. Але для проходження альтернативної служби треба, маючи документ з підписом духовного провідника своєї конфесії і завірений печаткою відповідної релігійної організації, звернутися з письмовою заявою до Комісії з альтернативної служби при регіональних відділеннях Мінпраці і соціальної політики. Альтернативку надають послідовникам тих конфесій, які діють згідно із законодавством України, тобто мають офіційну реєстрацію. До останніх належать адвентисти, баптисти, свідки Єгови, харизмати. Альтернативна служба не проста, бо ж триває не півтора роки, а 27 місяців (18 - для осіб з вищою освітою), не добре оплачується, а інколи проходить й в непрестижному місці праці. Що стосується країн колишнього Союзу, то альтернативна служба існує ще у Вірменії, Латвії, Литві, Молдові, Узбекистані й Казахстані. Росія такого Закону ще не має.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 10 листопада 1999 р. № 2066

**Про затвердження нормативно-правових актів щодо застосування
Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу"**

Із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2000 року № 1305

У зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу" Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Положення про порядок проходження альтернативної (невійськової) служби, Положення про комісії у справах альтернативної (невійськової) служби, перелік підприємств, установ, організацій, що перебувають у державній або комунальній власності, на яких громадяни можуть проходити альтернативну (невійськову) службу та перелік релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю (додаються).

2. Утворити Комісію у справах альтернативної (невійськової) служби України у складі згідно з додатком.

(на часткову зміну пункту затверджено новий склад Комісії у справах альтернативної (невійськової) служби України, що додається згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2000 р. № 1305)

Надати голові Комісії право в разі потреби вносити зміни до її складу.

(пункт 2 доповнено абзацом другим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2000 р. N 1305)

3. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 30 червня 1992 р. N 360 "Про заходи щодо реалізації Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу" (ЗП України, 1992 р., N 7, ст. 166).

4. Державному комітетові статистики разом з Міністерством праці та соціальної політики внести відповідні зміни до державної статистичної звітності про проходження громадянами альтернативної (невійськової) служби.

Прем'єр-міністр України

В. ПУСТОВОЙТЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок проходження альтернативної (невійськової) служби

І. Загальні питання

1. Це Положення відповідно до Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу" визначає порядок проходження громадянами України альтернативної (невійськової) служби (далі - альтернативна служба).

2. Громадяни України мають право на альтернативну службу, якщо виконання військового обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням і якщо вони належать до діючих відповідно до законодавства релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю. Перелік таких релігійних організацій затверджується Кабінетом

Міністрів України. Цим правом користуються громадяни, які належать до зазначених релігійних організацій, що діють як із зареєстрованим статутом, так і без його реєстрації.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть бути встановлені окремі обмеження цього права із зазначенням строку їх дії.

3. На альтернативну службу направляються громадяни, які підлягають призову на строкову військову службу і особисто заявили про неможливість її проходження як такої, що суперечить їхнім релігійним переконанням документально або іншим чином підтвердили істинність переконань та стосовно яких прийнято відповідне рішення комісією у справах альтернативної служби.

Не підлягають направленню на альтернативну службу громадяни, які відповідно до Закону України "Про загальний військовий обов'язок та військову службу" звільнені від призову на строкову військову службу або яким надано відстрочку від призову на строкову військову службу (на термін дії відстрочки).

(Постанова КМ, від 1999.11.10, № 2066 "Про затвердження нормативно-правових актів щодо застосування Закону України "Про альтернативну (невійськову) службу").

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо повернення релігійним організаціям культового майна

Враховуючи численні прохання релігійних організацій про повернення їм культових будівель та іншого майна, що було незаконно вилучене з церковного вжитку, постановляю :

1. Кабінету Міністрів України за участю органів охорони пам'яток історії та культури визначити, які з перелічених у постанові Ради Міністрів України від 5 квітня 1991 р. № 83 пам'яток архітектури можуть бути передані відповідно до закону релігійним організаціям.

2. Міністерству культури України, Міністерству фінансів України, Фонду державного майна України, виконавчим комітетам Київської обласної та Київської міської Рад народних депутатів і музейному об'єднанню "Киево-Печерський державний історико-культурний заповідник" до 1.01.1993 р. вирішити у встановленому порядку питання про відселення з території заповідника всіх організацій та установ, діяльність яких не пов'язана виконанням його статутних завдань.

3. Раді Міністрів Кримської АРСР, виконавчим комітетам обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів:

- протягом 1992-1993 років здійснити передачу релігійним громадам у власність чи безоплатне користування культових будівель, що використовуються не за призначенням;

- організувати інвентаризацію культового майна, що зберігається у фондах державних музеїв і архівів, для вирішення у встановленому порядку питання про можливість його подальшого використання за призначенням;

- сприяти релігійним організаціям у зведенні культових будівель, створенні матеріальної бази добродійної діяльності, організації центрів соціальної адаптації громадян, що повернулися з місць позбавлення волі.

4. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України

Л. КРАВЧУК

м. Київ, 4 березня 1992 р., № 125

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про повернення релігійним організаціям культового майна

На виконання статті 17 Закону України "Про свободу совісті та релігійні організації":

Місцевим органам державної виконавчої влади забезпечити до 1 грудня 1997 р. передачу у безоплатне користування або повернення безоплатно у власність релігійних організацій культових будівель і майна, які перебувають у державній власності та використовуються не за призначенням.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м.Київ, 22 червня 1994 р. № 53/94-рп

КОНФЕРЕНЦІЇ, ЮВІЛЕЇ, МИСТЕЦЬКІ АКЦІЇ

Міжнародна конференція "Релігія, політика і права людини" відбулася 18-20 березня в Російській академії державної служби (РАДС) при Президентові РФ. Організаторами і співзасновниками конференції виступили - РАДС, Центр із вивчення релігії і права Університету Бригама Янга (Прово, США), Інститут

"Відкрите суспільство", Інститут релігії і права (Слов'янський правовий центр, Міжнародна академія свободи релігії і віросповідань, Міжнародна комісія із свободи совісті й Осло-Коаліція. У конференції взяли участь біля 120 представників адміністрацій суб'єктів Російської Федерації, управлінь Міністерства юстиції, що відповідають за зв'язки з релігійними об'єднаннями, учених - релігієзнавців, юристів, соціологів. Перед учасниками виступили відомі російські і закордонні експерти, релігійні діячі, представники федеральних органів влади і міжнародних організацій. У ході пленарних засідань і круглих столів були обговорені різні питання, пов'язані зі здійсненням віросповідної політики Російської федерації, у першу чергу в зв'язку з релігійно-політичними тенденціями останніх років, що тією чи іншою мірою стосуються всіх країн світу. Учасники обговорили такі питання, як взаємовплив релігії і політики в Росії і за кордоном, забезпечення релігійної волі, у тому числі, у нових умовах, що склалися після терористичних актів 11 вересня, роль державних структур, неурядових організацій і ХМІ в подоланні міжнаціональної і міжрелігійної напруженості, сучасна релігійна ситуація і зв'язані з нею політико-правові процеси в Росії й ближньому зарубіжжі і т.п. З України участь у конференції взяли Президент Української Асоціації релігієзнавців (УАР) А.Колодний, виконавчий директор Центру релігійної інформації і свободи УАР Л.Филипович, доцент Одеського державного університету Є.Мартинюк.

"Біблія у світовій книжковій спадщині". Так називається виставка, яка працювала в березні в Острозькому Музеї книги й книгодрукування.

Серед видань - Біблії різних часів і різними мовами, знаменита Острозька Біблія 1581 р. Розглядається питання організації в місті Музею Біблії.

Перший Всеукраїнський фестиваль творчості "Надія" організували і провели Громади Прогресивного Іудаїзму України. Організаторами заходу виступили Релігійне

"Поздоровлення з м. Керчі"

Об'єднання Громад Прогресивного Іудаїзму України і Центр національних культур (Київ). Фестиваль відбувся завдяки підтримці Американського єврейського розподільчого комітету "Джойнт", Єврейського фонду України. Учасники фестивалю звернули на себе увагу директора Ізраїльського Культурного Центру пані Фаїни Рош, яка була присутня на гала-концерті. Фестиваль-огляд творчих колективів громад Прогресивного Іудаїзму з України став квінтесенцією десяти років роботи громад Прогресивного Іудаїзму, в яких активно розвиваються соціально-культурні програми. У фестивалі взяли участь кращі з кращих колективів, яких було удостоєно звання лауреатів Першого Всеукраїнського фестивалю творчості "Надія" громад Прогресивного Іудаїзму України. За словами Рабина Олександра Духовного, "фестиваль став свідченням того, що Прогресивний Іудаїзм в Україні рухається у правильному напрямку, і з нами завжди залишається Надія на те, що наш Рух буде і далі розвиватися й заохочувати нові творчі особистості та зміцнювати вже існуючі колективи". "Зіркою" програми стала тринадцятирічна Ірина Розенфельд з Керчі. Її майстерний спів та напівдитяча грація зачарували зал. Взагалі всі вокалісти продемонстрували високий професіоналізм. Тут не можна не згадати київський дитячий колектив "Зиваніт", гурт "Шейне Холем" з Хмельницька. У фестивалі взяв участь ансамбль естрадної музики та пісні "Цадік джас" з Полтави. Високу майстерність продемонстрували і танцювальні колективи, зокрема Кіровоградський народний ансамбль єврейського танцю "Яхад" ("Разом"), хореографічний колектив з цією ж символічною назвою з Керчі, підкреслено сучасна за ритмами група "Джувіш інспірейшн" з Луцька та ін. (В. Матвєєв, В. Петренко)

НОВИНИ РЕЛІГІЙНОЇ ТА РЕЛІГІЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ІНТЕРНЕТУ

Франчук Вл. Просила Россия дождя у Господа.-Том 1.- К., 2001. Книга відтворює історію п'ятидесятиницького руху на теренах Російської імперії, а опісля - Радянського Союзу. При її написанні широко використані матеріали архівів. Розвиток п'ятидесятиництва постає як історія духовних пошуків. Дивує лише назва книги, бо ж Україна явно не є складовою Росії.

Релігієзнавчі праці Інституту політичних та етнонаціональних досліджень НАН України за останнє десятиліття:

- **Савчук Б. За Українську Церкву.- Івано-Франківськ, 1997.**
- **Переверзій В. Греко-католицька Церква в умовах українсько-польської конфронтації 20 - 30-х рр.. XX ст. - К., 1998.**
- **Релігія і політика в сучасній Україні. За ред. І.Кураса. - К., 2000.**
- **Рибачук М., Уткін О., Киришко М. Національне відродження і релігія. - К., 1995.**
- **Церква і національне відродження. За ред. І.Кураса. - К., 1993.**
- **Кримські татари: історія і сучасність. За ред. М.Рибачука.- К., 2000.**
- **Релігієзнавчі статті регулярно друкуються в "Наукових записках Інституту політичних і етнонаціональних досліджень", зокрема вони є у випусках 1-6, 9, 11-15, 18.**

Балашов Н., протоиерей. На пути к литургическому возрождению. - К., 2001. Книга оповідає про цікавий період в житті Православної Російської Церкви - 1905-1917 роки. Це час суспільного і релігійного пробудження в царській Росії. Автор торкається питання вживання в богослужіннях церковнослов'янської мови. Він - за вживання української мови. Водночас показано, що за церковнослов'янською мовою тонко проглядається російська.

Рожко В. Нарис історії Української Православної Церкви на Волині. - Луцьк, 2001. Історія Православ'я тут починається ще в добу Київської Русі. Автор прослідковує місце в житті Церкви таких подій, як руйнація української держави в 1240 р., Берестейська унія, підпорядкування Київської Митрополії Москві та ін.

Наймініатюрніший Коран було видрукувано в Китаї 200 років то-

му. Його знайшли в місті Чженчжоу. Довжина книги - 25,708мм., ширина - 19,517мм., товщина - 9,62мм., вага - 4,318г. Раніше найменшим Кораном вважався виявлений у 1988 р. в Алжирі, але він на 5 г. важчий китайського.

"Католическая Энциклопедия" вийшла друком в Москві у видавництві ордену францисканців. Це лише перший том з чотирьох. На презентації книги в Російському гуманітарному університеті виступав головний архіваріус і бібліотекар Ватикану кардинал Хорхе-Марія Мехія. Відзначалося, що видання це має "російську специфіку", бо ж в ньому особлива увага приділяється історії католицизму в Росії. Глава Конференції католицьких єпископів Росії митрополит Тадеуш Кондрусевич відзначив, що "відроджувана після переслідувань Католицька Церква в Росії має необхідний потенціал не лише для пастирської, а й для науково-дослідницької діяльності".

Вкладку "Соціум: людина, суспільство, Церква" щомісячно тепер має "Парафіяльна газета". Її готують викладачі та студенти Київського інституту ім.Томи Аквінського. В своєму привітанні з цієї нагоди кардинал Мар'ян Яворський відзначив: "Суспільне вчення Церкви є інтерпретацією Євангелія. Переказування цього вчення є підставовою справою у сучасному світі, який відійшов від релігії, який губить трансцендентний вимір у сучасному житті людини".

"Євсевієві Євангеліє" 1283 р. відтворене і видрукуване за його фотокопією. Оригінал знаходиться в державній бібліотеці Росії, яка свого часу поповнювала свої сховища культурними цінностями, награбованими в народів, що входили до складу Російської імперії. "Євсевієві Євангеліє" колись було переписане в Галичі і, згідно особливостей лексики місцевих говірок, відноситься до пам'яток галичанського краю, хоч знайдене воно було біля Молдови. Книга відіграє значну роль у вивченні шляхів становлення сучасної української мови. Презентував видання 27 лютого директор Інституту української мови Василь Німчук.

"Українська Православна Церква в пошуках визнання". Так називається чергове число відомого часопису "Українці Америки за Київський Патріархат" (Чикаго, 2002). В часописі на основі багатющої джерельної бази показано, як протягом століть палки в колеса процесу автокефалізації Української Церкви ставив Константинопольський Патріархат. То ж поміняв останній статус матері щодо Київської Церкви на статус мацухи.

Новини Інтернету. Цього разу хочемо подати більш докладну інформацію про сайт, який вже згадувався на сторінках "Релігійної панорами", і представити недавно створений англomовний сайт. Вони, на нашу думку, є одними із найбільш інформативних для зацікавлених вивченням релігії.

Перший з них - російський, що існує як підписка **"Введение в религиоведение"** (Код: <http://subscribe.ru/catalog/science.humanity.religiostudies>,

відкрита безкоштовна передплата 16-06-2000, останній випуск: 21-03-2002 (Номер 118) для 1803 передплатників, оголошена періодичність - 1 раз на тиждень, готує розсилку - автор "Апельсинки" - <http://www.upelsinki.com>). Розсилка "Введение в религиоведение" є, по суті, унікальним і єдиним проектом в галузі російського професійного релігієзнавства. Серед основних розділів розсилки виділені такі: предмет і структура релігієзнавства, класики релігієзнавства, релігієзнавчий словник, релігії, тексти (священні тексти, міфологія), обзори сайтів про релігію, література. На сторінках розсилки частими є інтерв'ю на релігійні теми з різними релігійними діячами, авторами сайтів про релігію, з науковою громадськістю. Так, в останньому номері ви знайдете інтерв'ю с Джемшидом (Ю.Лукашевичем), зороастрійцем із Білорусі, творцем і адміністратором проекту "Авеста". На сторінках сайту друкуються інформація про конференції, анонси інших подій. У підписки є свій архів, де можна знайти багато корисного матеріалу по всіх зазначених розділах. Сайт стане у пригоді і науковцям, і особливо викладачам, які знайдуть багато цінного матеріалу для викладання релігієзнавства. Так, їх би зацікавив огляд попередніх випусків підписки, де подається інформація про предмет релігієзнавства (Вип.33, 34, 37, 38), виникнення і розвиток соціології релігії (Вип.39), основні проблеми соціології релігії (42), соціологія релігії (45), філософію релігії (41, 42), теологічне вивчення релігії (43), психологію релігії (44, 57), джерелознавче вивчення релігії (49), археологічні (50) та антропологічні (52) підходи до релігії, феноменологія релігії (56, 59, 61) тощо.

Другий сайт - англомовний, який тільки недавно почав працювати як сайт, **"Світова служба релігійних новин" (World Religious News Service) (<http://www.wrns.org>)**. Служба має свою розсилку і щодня надсилає до 25 різних повідомлень від зарубіжних інформаційних агенцій, світських та релігійних, які інформують про стан релігій в світі, про порушення прав на свободу віросповідань в різних країнах, про діяльність різноманітних центрів, правозахисних організацій, діяльність яких направлена на утвердження релігійної толерантності в світі. Основна мета сайту - оперативно інформувати про взаємодію релігії та суспільства, особливо в тих випадках, коли така взаємодія набуває конфліктних форм, про відносини церкви та держави, про появу і функціонування нових законів в сфері свободи релігії, діяльність судів з розгляду справ в сфері релігійної свободи тощо. Служба ефективно відгукується на бажання співпраці з потенційними кореспондентами. Матеріалами, які знаходяться на сайті, зручно користуватися, оскільки вони розбиті по країнах і континентах (Північна та Південна Америка, Азія та Океанія, Європа, окремо Росія) і ілюструють стан релігійної свободи в світі, в кожній окремо взятій країні. Працюючи з цими матеріалами, можна скласти цілу хрестоматію з цієї проблеми. Слабо представлена в Світовій службі релігійних новин Україна, оскільки ще й досі не знайшлося постійного англомовного дописувача, який би повідомляв про релігійне життя в нашій країні та ті проблеми, що існують на цьому ґрунті. Якщо б світ більше знав про нас, в тому числі і про релігійне життя, можливо був би більш зацікавленим українськими справами.

СТОРІНКА КОНФЕСІЇ*

Харизматизм як течія християнства. Церква "Перемоги".**

Харизматичний рух ("харизмата" у перекладі з грецької - дари благодаті) - це напрямок у християнстві, послідовники якого вірять в дари Духа Святого (дари благодаті), які проявляються після хрещення Ним. Враховуючи таке розуміння, визнаємо, що харизматичний рух завжди мав місце у християнстві, починаючи з часів Апостолів Ісуса Христа. Протягом всієї історії християнства завжди були люди, які вірили у хрещення Духом Святим, ознаками якого є говоріння різними мовами та проявленням інших дарів Святого Духу, що й практикували. В різні часи чисельність таких людей була різною. Із-за присутності цих дарів в житті декого із служителів, які знаходилися в офіційних, традиційних церквах свого часу, їх вважали святими. Послідовників інших Церков переслідували, навіть вбивали, якщо їхня поведінка та переконання створювали загрозу авторитету або положенню офіційних релігійних осіб того часу. Наприклад, якась особа на ім'я Джастін Мартір (130-200 р.р.) писала в своїх працях: "Помітними посеред нас є люди, через яких проявляються дари Духа Святого". Єпископ Іренаєнс (115-202 р.р.), який навчався у Полікарпа, що був учнем апостола Івана, сказав: "Ми чуємо багато братів у церкві, які пророкують та говорять іншими мовами від Духа Святого".

Рух монтаністів, який розпочався у 154 році, існував протягом багатьох століть. Навіть у VI сторіччі представники цього руху були у Північній Африці. Крім того, що монтаністи говорили іншими мовами, вірили в дари Духа, вони також навчали про те, що людям необхідно вільно виражати свої емоції любові до Бога та своє прагнення до Нього. За це їх різко засуджувала офіційна церква того часу.

Найбільший вплив на розвиток харизматизму нашого часу мав рух, який з'явився на межі з XVII-XIX століть й був започаткований проповідником Чарльзом Фіннеєм, на служіннях якого люди не лише зілювалися від хвороб, але й наповнювалися Духом Святим, каялися у своїх гріхах. Великий вплив на харизматичний рух мали також й інші особистості того часу, зокрема Джон Уеслі, Джонатан Едвардс.

Джон Уеслі був членом офіційної англіканської церкви. За його особ-

* В кожному новому числі часопису "Сторінка конфесії" надається новій релігійній течії.

** Використано матеріал, який надала Церква "Перемоги" з редагуванням головного пастора Церкви Генріха Мадави. В наступному будуть вміщені інформації про інші харизматичні церкви України.

ліві переконання та небажання залишатися в рамках традиційного підходу до деяких елементів віровчення офіційної церкви, Уеслі не дозволили більше служити. Він вимушений був заснувати свою методистську церкву.

Джонатан Едвардс у 1734 році проголосив свою найбільш відому проповідь "Грішник в руках гнівного Бога", в результаті якої багато людей каюлися під надзвичайною дією Духа Святого та запитували у Едвардса: "Що нам робити, щоб спастися?". Він приводив їх до Ісуса Христа через покаяння, під його впливом вони змінювали свої хибні шляхи в житті.

Історична основа сьогоднішнього харизматичного руху глибока та багата. Відзначимо, що між харизматичним та п'ятидесятницьким рухами практично не існує видимих відмінностей. В багатьох країнах світу ті та інші називаються або харизматами або ж п'ятидесятниками, будучи по суті одними і тими ж, оскільки їхня віра практично однакова.

Загальні положення основ віри харизматичних церков.

Єдиним, безумовним фундаментом віри Харизматичних Церков є Біблія - Священне Письмо (канон з 66 книг). Харизмати вірять в єдиного Бога Отця, Сина та Духа Святого, Несотвореного, Вічного та Незмінного, Всемогутнього, Творця всього видимого та невидимого, Досконалого в усьому.

Ісус Христос для них Єдинородний Син Божий, Істинний Бог, що воплотився та став Істиною Людиною від Духа Святого та діви Марії заради нас, людей, для нашого спасіння. Він взяв на Себе гріхи всіх людей (їх прокляття, немочі та хвороби), був розіп'ятий, помер і на третій день воскрес згідно з Писанням, зійшов на Небеса і перебуває по правицю Отця, ходатайствуючи у Нього за нас. Харизмати вірять, що Ісус Христос - єдиний шлях до Бога. Будь-яка людина спасається - народжується згори - через прийняття вірою Ісуса Христа як свого особистого Спасителя і Господа та покаяння у гріхах. Спасіння приймається та відбувається вірою по благодаті і без благодаті неможливе. Саме таким благодатним є будь-яке християнське служіння.

Кожному віруючому, згідно з вченням харизматизму, визначене хрещення Святим Духом зі знаменням інших мов. Вони визнають повноту дарів Святого Духа, які розподіляються з Його волі серед всіх віруючих, даються кожному та діють у Церкві. Кожен, народжений згори, віруючий є членом єдиного Тіла Христового - Вселенської Церкви. Його членство повинне проявлятися у помісній церкві. Всі діти Божі покликані до реальної участі в житті помісної церкви, в послушанні Біблії, Духу Святому та церковному керівництву.

Харизмати визнають водне хрещення через занурювання в воду і

обіцянку Богу доброї совісті. Церкві - і кожному віруючому - дається заповідь: до повернення Господа Ісуса Христа брати участь у Вечері Господній, тобто причащенні Тілом та Кров'ю Христа.

Вічною Батьківщиною для харизматів є небеса, звідки вони й очікують Господа Ісуса Христа, грядущого у славі по Свою Церкву, судити мертвих та живих. Його ж царствію не буде кінця. Як і християни інших конфесій, харизмати вірять у воскресіння мертвих та в кінцеву всезагальну відплату, очікуючи нового неба і нової землі. Вони визнають, що ті, хто не вірував та не жив по вірі, підуть у вічний вогонь.

Всі віруючі харизмати впевнені у покликанні бути свідками Ісуса Христа своїм життям та словом, несучи Євангеліє світу. Вони вірять, що Ісус Христос вчора, сьогодні і навіки Той Самий, і що проповідь Радісної новини повинна бути в силі і в Святому Дусі й з багатьма свідченнями - чудесами та знаменнями. Згідно з їхнім розумінням, всі церкви, місії та інші християнські організації повинні об'єднати зусилля у справі молитви, євангелізації та у громадській діяльності, не протидіючи одне одному. Кожний віруючий-християнин має зримо виявляти Божу любов піклуванням про страждених та знедолених.

Зародження харизматичних церков.

У ХХ столітті одним із найбільш впливових та оновлювальних процесів було зішестя Духа Святого на вулиці Азуса в місті Лос-Анджелосі. Воно почалося з 1906 року. Туди приїздили люди практично із всього світу, щоб самим пережити цей феномен. Завдяки цьому харизматично-п'ятидесятницький рух почав діяти з підвищеним прискоренням у Канаді, Англії, Скандинавських країнах, у Німеччині, Індії, Китаї, в Африці та Південній Америці.

Відмінною рисою харизматичного руху завжди була участь у служінні всіх людей, в тому числі і жінок. Так на служіннях євангелістки Марії Вудворт-Еттер були масові зцілення та часті прояви захоплення, як і в дні апостола Петра (Дії 10:10), вигнання бісів. Багато людей народжувалися згори. Емі Семпл Макфарсон, через яку в Лос-Анджелосі проявлялися дари зцілень, стала засновницею однієї з найбільших церков в світі - "Чотири Євангелія". Вона існує і до сьогодні.

У двадцятому столітті поняття ха-

ризматичного руху на тлі світового християнства набуло додаткового значення. Харизматами почали вважати тих людей (або ті церкви), які традиційно належали не до п'ятидесятницько-харизматичних церков, але які приймали хрещення Духом Святим, говорили іншими мовами і через яких почали проявлятися дари Духа Святого. Найбільше це мало місце серед католицьких віруючих. Із-за їх великої кількості та значного впливу на католицьку церкву в 1984 році Папа Римський Іван Павло II благословив католицьких харизматів. Багато таких віруючих з'явилося серед лютеран, пресвітеріан, методистів, реформаторів, баптистів та інших християн.

Однією з характерних рис харизматичного руху двадцятого століття є наявність незалежних церков та служінь. Тому у харизматичному русі неможливо прослідкувати чіткої ієрархії, оскільки її просто не існує. При цьому кожна окрема харизматична церква або служіння може дещо відрізнятись від інших у вираженні своєї віри, зберігаючи при цьому багато спільних рис.

В центрі сучасного харизматичного руху, який, як вважається, розпочався у 1960 році, є бажання охопити проповіддю Євангелія всіх людей, допомагаючи кожному у вирішенні їх проблем на їхньому рівні. Тому очевидним у харизматичному русі є надто різноманітні напрямки служіння та діяльності. Наприклад, існує великий рух бізнесменів Повного Євангелія, основною метою якого є досягнення Євангелієм бізнесменів. Проводиться широка реабілітаційна робота з різними групами людей - нар-

команами, алкоголіками, ув'язненими тощо. Заснуються різні школи, інститути, університети для того, щоб проводити загальну освіту та давати глибоке богословське навчання.

Харизматичними церквами створюються християнські телеканали. Деякі з них транслюють свої програми по всьому світу та дають можливість досягати ті країни, які ще закриті для прямої проповіді Євангелія.

Сьогодні харизматичний рух поширений у всьому світі. Вважається, що існує не менш як п'ятсот мільйонів християн, що відносять себе до харизматів. В усьому світі харизматичний рух визнається найбільш прогресивною та розвиненою гілкою сучасного християнства.

Харизматизм в Україні.

Україна не є винятком у світовому розвитку християнства. Офіційний харизматичний рух тут розпочався 12-15 років тому. Так як і в усьому світі харизматизм, тісно пов'язаний з іншими протестантськими напрямками, особливо п'ятидесятницьким. На сьогодні в Україні нараховується близько 600 церков, що належать до харизматичного руху. Деякі з них є членами різних Об'єднань, а деякі взагалі не належать до Об'єднань. Ці церкви мають різні назви. Хоча харизматичний рух, як окремий рух в Україні, ще досить новий, проте його діяльність відчувається

і є помітною. Проповідуючи Євангеліє, харизмати інтенсивно займаються різними видами діяльності, допомагаючи людям та суспільству.

Харизмати близькі до п'ятидесятників, яких в Україні біля двох тисяч громад, але їх не можна ототожнювати. Відмінність п'ятидесятників від харизматів в основному полягає у формі проведення богослужінь. В харизматичних церквах типове богослужіння супроводжується музикою, радісними піснями та танцями. Також харизматичні церкви в Україні прагнуть використовувати всі можливі канали в сучасному суспільстві, щоб досягти Євангелієм всіх людей, допомогти нужденним. Виходячи з цього, харизматичні церкви розвиваються дуже швидко та притягують до себе все нові й нові прошарки суспільства, а особливо молодь.

Основна мета харизматичного руху - повернути людей та церкви до розуміння Біблії та християнства в такому їх вигляді, як розуміли це Апостоли, коли Ісус Христос дав їм доручення, говорячи: "Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте! Хто увірує й охреститься, буде спасений, а хто не ввірує, засуджений буде. А тих, хто ввірує, супроводити будуть ознаки такі: у Ім'я Моє демонів будуть виганяти, говоритимуть мовами новими, братимуть змії; а коли смертодійне, що вип'ють, не буде їм шкодити, то кластимуть руки на хворих, і добре їм буде!" (Марка 16:15-18).

Харизматична Церква "Перемога".

Прикладом церкви харизматичного напрямку в Україні може бути незалежна християнська помісна Церква "Перемога", що діє в м. Києві. Вона офіційно була заснована у 1993 році. Це одна із найбільш зростаючих харизматичних церков в Україні. Сьогодні на її зібраннях в Києві присутні понад п'ять тисяч парафіян.

Головною метою християнської церкви "Перемога" є:

1. Поширити проповідь Євангелія Ісуса Христа на місто Київ та всю Україну й привести до Господа людей із всіх прошарків суспільства.
2. Досягати проповіддю Євангелія людей, що живуть у Європі, на Близькому Сході та в інших країнах.
3. Сприяти створенню нових церков в містах України та в інших країнах.
4. Сприяти включенню служінню Господові людей із різних верств населення, допомогти їм проявити свій потенціал в житті. Водночас повернути надію тим, хто втратив її, навчаючи таких людей принципам Божим та на основі Біблії.
5. Виразити та проявляти Божу любов і турботу до всіх людей, незалежно від їхнього соціального статусу, раси, статі або минулого. Допо-

магати людям зцілитися силою Божою духовно, емоційно, душевно та від фізичних хвороб.

6. Виховувати учнів для Ісуса Христа нашого Господа, котрі готові жити для Нього і прославляти своїм життям і служінням Ісуса - Царя, Господа і Спасителя.

Для досягнення цих завдань у Церкві "Перемога" створено ряд служінь:

1. Прославлення: співають та грають на музичних інструментах, прославляючи Бога під час богослужінь.
2. Підліткове: робота з підлітками.
3. Молодіжне: робота з молоддю.
4. Студентське: робота зі студентами.
5. Пилипа: допомагають малозабезпеченим людям міста.
6. Корнилія: прибирають вулиці та будинки міста.
7. Автобусне: доставлять на богослужіння тих, хто не має коштів на проїзд, або не може приїздити до церкви самостійно.
8. Сестринське: для жінок.
9. Поновлення: для розведених, вдів та самотніх людей.
10. Євангелізаційне: проповідувати Благу Звістку людям на вулицях.
11. Танцювальне та балет: славити Бога в танцях.
12. Група порядку: забезпечувати порядок під час богослужінь.
13. Зцілення: молитися за зцілення людей поза зібраннями.
14. Чоловіче: для чоловіків.
15. Сторожі: відвідують тих, хто покаявся у церкві.
16. Для афганців: для тих, хто воював у Афганістані.
17. Газета: висвітлює життя церкви.
18. Відео та книжкове служіння: розповсюдження проповіді Євангелія через відео, телебачення та видавництво книг.
19. Схід для Ісуса: робота з мусульманами.
20. Консультування: духовна допомога та консультації тим, хто має духовні проблеми.
21. Бізнес-клуб: спілкування бізнесменів.
22. Естер: для жінок-господарок.
23. Театральне: театралізоване представлення Євангелія.

Деякі із перерахованих служінь функціонують щодня, деякі безпосередньо на самих богослужіннях, а деякі в інший час. На богослужіннях Церкви "Перемога" проповідують живе Слово Боже, в якому є все, що потрібне людині. Проповіді, натхнені Богом, проголошуються у доступній, пояснювальній формі, що допомагає людям розуміти Священне

Письмо та шукати особистого спілкування з Господом. Основа проповідей - Біблія, книги Старого на Нового Завітів.

На богослужіннях парафіяни славлять Господа піснями, які супроводжуються грою на музичних інструментах. Підчас зібрань люди мають можливість покаятися у своїх гріхах, за них також моляться для вирішення їхніх потреб та проблем, в тому числі за зцілення від душевних та фізичних хвороб. В церкві практикується вигнання бісів, молитва за хрещення Духом Святим.

Благодійницька діяльність Церкви.

До церкви приходять люди різного соціального стану, різного віку, національностей та професій, з різними потребами та проблемами. Виходячи з цього, діяльність церкви є надто різноманітною та широкою. Для досягнення Євангелієм кожного, хто живе у Києві, по всій Україні, Європі та в інших країнах, велика увага в церкві приділяється тому, щоб піднімати та виховувати нових лідерів, майбутніх пасторів. Церква "Перемога" сприяла заснуванню церков по всій Україні, а також в Європі та Африці. На даний час їх 30.

У церкві діє недільна школа для дітей, яка сприяє їх духовному вихованню та зміцненню. На біблійних уроках вчителі недільної школи закладають міцний фундамент в життя дітей з раннього дитинства, щоб в майбутньому вони були дійсними християнами, що живуть згідно зі Словом Божим, а суспільство від цього було духовно міцним та здоровим.

В Церкві "Перемога" існує більш як 500 малих груп. Вони функціонують в оселях парафіян та в інших місцях поза церковними богослужіннями. Метою груп є допомогти людям мати близькі взаємовідносини з Богом. Проявляючи максимальну турботу один про одного, даючи духовні настанови та підтримку, спільно вивчаючи Біблію у групах, служителі допомагають людям стати духовно зрілими, проявити свій потенціал, а також бути успішними та процвітаючими у всьому.

Окремо існують ще групи для молоді та підлітків. Є також групи за інтересами: для лікарів, художників, архітекторів, спортсменів, юристів, бізнесменів тощо.

Церква "Перемога" з великою турботою та любов'ю ставиться до нужденних людей, надаючи їм регулярну благодійну допомогу. В середньому щомісяця допомогу отримують 500-600 осіб. Серед них діти-сироти, багатодітні сім'ї, безпритульні, пенсіонери-інваліди, люди, що звільнилися із в'язниць та інші. Ця допомога надається за рахунок пожертвувань самих парафіян Церкви "Перемога".

В Церкві діє служіння "Самарянин", яке працює з людьми, залежними від алкоголю та наркотиків. Також діє стаціонарний центр реабілітації, який знаходиться під Києвом. Деякі із служителів центру - це ті, які самі були у залежності та, пройшовши реабілітацію, звільнилися від неї. Господь робить неймовірні чудеса в житті багатьох людей, які приходять до Церкви з такими проблемами, повертаючи їм втрачене. Десятки наркоманів та алкоголіків повністю отримали звільнення від своїх залежностей та повернулися до нормального життя.

Служіння "Самарянин" також проводить окремі амбулаторні служіння для людей, які страждають алкоголізмом та наркоманією, а також для їхніх родичів. Люди, чиї долі були, здавалося б, повністю загубленими, завдяки Божій любові та Його силі отримують життя, наповнене миром і радістю у Господі, спілкування, відновлення сімей.

У Церкві "Перемога" функціонує в'язничне служіння "Життя без кайданів". Його мета - досягати тих людей, яких вважають безнадійними, укоріненими у злі, невинними; досягати тих, від яких всі відцуралися та покинули, для того, щоб вони пізнали Господа та стали нормальними людьми.

Служителі церкви проповідують Євангеліє Ісуса Христа в десяти чоловічих, жіночих та дитячих в'язницях та колоніях України. При церкві створений стаціонарний реабілітаційний центр, який знаходиться під Києвом, для колишніх ув'язнених. Чоловікам та жінкам, які проходять там реабілітацію, допомагають зміцнитися духовно, душевно, фізично та повернутися до нормально життя, заснованого на принципах Слова Божого.

З недавнього часу в церкві функціонує служіння "Новий шлях" для людей, які мають гомосексуальну та бісексуальну орієнтацію та бажають звільнитися від цього рабства. Служіння призване допомогти людям (чоловікам та жінкам) з подібною проблемою подолати залежність та ввійти в християнське життя і бути вільними духовно, душевно та фізично.

Служіння "Новий шлях" допомагає в реабілітації сімей з бісексуальною залежністю, проводить Євангелізації в гей-клубах та через Інтернет.

Всі бажаючі, як віруючі люди так і невіруючі, в будь-який час цілодобово можуть звернутися по телефону до служіння "Лінія життя", щоб отримати духовну пораду, підтримку та молитву.

Телефони "Лінії життя": 213-07-85, 211-62-23, 211-92-28

Щотижня жителі України можуть дивитися телевізійні програми "Голос "Перемоги", які виходять:

ТРК "Ютар" (Київ, Київська обл.) - субота, 9:50

ТРК "Т.С.Д." (Дніпропетровськ та область) - п'ятниця, 24:00

ТРК "Донецьк" (Донецьк, Донецька обл.) - субота, 10:30

ТРК "Симон" (Харків, Харківська обл.) - субота, 8:20

ТРК "Академія" - 31-й канал (Одеса, частина області) - субота, 17:30

ТРК "Чорноморка" (Крим) - субота, 10:30

Генрі Мадава - головний пастор Церкви.

Засновником та пастором церкви "Перемога" є Генрі Мадава, громадянин Зімбабве, який закінчив навчання в одному із Київських вузів.

Пастор Генрі Мадава є відомим проповідником, який більш як в 20 країнах світу проголошував Євангеліє Ісуса Христа. Він проводить конференції для пасторів та лідерів, які служать Господу по всьому світу. Генрі Мадава є автором п'яти книг. Його статті регулярно публікуються в різних християнських та світських виданнях.

Служіння Генрі Мадави характеризується чітким вченням Слова Божого, а також проявленням Духа Святого на зцілення, чудеса та знамення. Пастор Генрі бажає бачити пробудження, яке охоплювало б всю Україну, Європу та увесь світ.

Пастор Генрі постійно проводить Фестивалі Ісуса у різних містах України та за її межами, збираючи повні стадіони та Палаці спорту тих, хто бажає послухати пастора. На Фестивалях Ісуса видно проявлення Божої любові та сили до людей.

Пастор Генрі вірить, що Господь Ісус не змінився, Він учора, сьогодні і навіки Той Самий. Те, що він робив 2000 років тому, Він бажає робити і сьогодні через своїх служителів. На Фестивалях Господь творить неймовірні чудеса, коли сліпі прозрівають, кульгаві ходять, глухі чують, а ті, що знаходилися в рабстві гріха, отримують свободу.

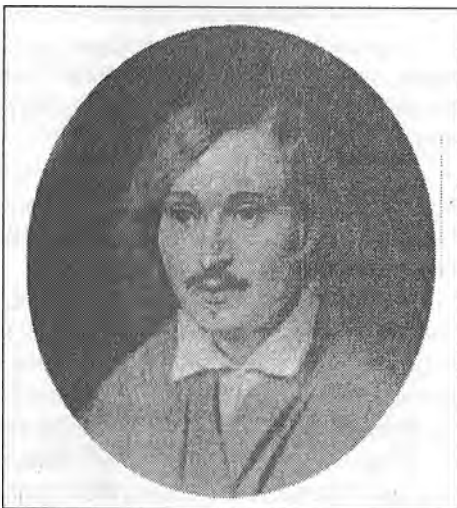
Будучи свідком таких чудес і переживаючи на собі проявлення могутньої сили Божої, відчуваючи Його любов і співчуття, тисячі людей на кожному Фестивалі, відповідаючи на виклик до покаяння, з радістю віддають свої серця Господу.

ЦІКАВО ЗНАТИ

Всі європейці - від українців. До такого висновку прийшли американські вчені на основі аналізу Y-хромосом понад тисячі чоловіків із 25-ти країн Європи. Перший висновок - 80% європейців мають спільних предків. Третина з останніх колись населяли нинішню територію України. В кам'яний вік Європу заселяли давні мисливці. Прийшли вони сюди десь 40 тис. років тому скоріше з Близького Сходу або Азії. А 24 тис. років тому під час льодовикового періоду на нинішніх українських територіях люди, втікаючи від природного лиха, знаходили притулок на інших землях Європи. (Столичка. - 4 березня)

Мікрофільми всіх колекцій творів мистецтв Ватикану зберігаються в Університеті Сент-Луїза (Міссурі). Вони були зроблені і переслані до США під час Другої світової війни. Причиною цього послужив страх того, що під час бомбардувань Риму будуть зруйновані Ватиканські музеї. Дослідники з Інституту Кінсі (Блумінгтон, штат Індіана, США), переглянувши плівки, прийшли до висновку, що в сховах Ватикану зберігається понад 100 тис. порнографічних картин, книг і фотографій. М'яких еротичних творів мистецтва античних майстрів лише декілька.

Привиди із рештками Миколи Гоголя. Письменник все життя остерегався і попереджав, щоб не поспішали його хоронити без переконаності в його істинній смерті, бо ж, як він при цьому зауважував, "находили на меня минуты жизненного онемения, сердце и пульс переставали биться". І що ж! Поховали його 150 років тому 4 березня біля Данилового монастиря. В 1931 р. прах М.Гоголя перенесли на Новодівоче кладовище. Під час ексгумації виявили розірваною обшивку труни зсередини і нібито повернуте на бік тіло письменника. Але тоді ж побачили ще більш дивне: відсутність черепа в труні покійника. Існує припущення, що його викрав ще в 1909 р. фанат російського театру, купець Олексій Бахрушин. Але в нього в 1911 р. силою відібрав череп внучатий племінник М.Гоголя,

лейтенант російського флоту Яновський, який перевіз реліквію до себе в Севастополь. Здійснюючи веселу подорож залізницею і бажаючи полякати друзів в тунелі, брат лейтенанта, студент Римського університету, взяв череп з собою. Але перед тунелем поїзд був огорнутий дивним білим туманом. Пасажири повистрибували з вагонів. Поїзд розчинився в тумані, всіх присутніх охопив паралізуючий жах. Відтоді поїзд-привид з'являється то там, то там в країнах Європи. 26 січня його "бачили" в Севастополі. (Хрещатик. - 5 березня)

Доктрина креаціонізму, за якою людство і Земля створені Богом, і до того ж - не так давно, поширюється в США із великою швидкістю. Один за одним штати забороняють викладання в школах теорії еволюції. Опитування часопису "Сайєнтифік Емерікен" засвідчило, що 45% американців вірять, що саме Бог створив життя в певний момент часу, дець 10 тис. років тому. Такої думки дотримуються і 40% католиків, хоч Папа ще в 1996 р. заявив про визнання теорії еволюції. Богословська концепція вже подається в ряді підручників і позначилася на навчальних планах шкіл. Заява Понтифіка при цьому подається як "старечий маразм". Глава антикреаціоністської групи "Дарвін Дей" Аманда Чесурт з огляду на це сказала: "Де кілька років тому наша країна здійснила космічний політ із Землі на Місяць, відкривши світи, вік яких - мільярд років. А тепер вона засовує голову в пісок і твердить, що все було створене за одну мить декілька тисяч років тому одним творцем, що динозаври і люди жили в один час - як у фільмі "Флінстоуніз". Це - дикунство".

Або дзвоніть тихіше, або взагалі заборонено Вам користуватися дзвонами. Так зреагував суд міста Мюнхена на скаргу однієї з місцевих громадянок. Баварській Церкві ще пригрозили й тим, що вона за свій кошт у всіх будинках навколо повинна буде встановити звукоізоляцію. Раніше подібні скарги відхилялися з посиланням на свободу релігії.

Статуя отця Пія - відомого своїми стигматами - в сицилійському місті Мессіна почала плакати. Одразу ж до неї потяглися хворі із всього острова, про чудо писали газети, рекламувало телебачення. А як виявилось, це "чудо" скоїв наркоман, вимастивши статую своєю кров'ю. Як бачимо, той галас, який піднявся довкола плачу статуї Пія, був марним. А якби не подзвонила жінка і не розповіла про вчинок свого сина-наркомана, то версія чуда пішла б гуляти не на одне століття. Аналіз речовини, виявленої на обличчі Пію, який за проханням архієпископа міста Мессіна Джованні Марка провели поліцейські криміналісти, підтвердив, що червона рідина є людською кров'ю з

домішками наркотиків. Ось так творяться брехні, які Церкви підтримують, хоч це суперечить здоровому глузду. А може останнього не треба? Найбільше галасу щодо "чуда" в Україні нарobili клерикалізовані газети західного регіону України, де маємо надмірну клерикалізацію усіх сфер життя.

Іслам поглине християнство. На думку американського публіциста Патрика Дж.Бьюкенена, західна цивілізація зникне. Такий висновок автор обґрунтовує у книзі "Смерть Заходу" на підставі аналізу демографічних, соціально-економічних та політичних процесів, що відбуваються в Європі. Культурна унікальність Європи буде поглинена сучасними субкультурами, які вже домінують. За прогнозами Бьюкенена, вже до 2050 р. Європа як культурно-соціальне поняття буде зметена ісламо-арабсько-африканською субкультурою, оскільки частина населення європейського походження у світі складатиме приблизно 10%. Після цього настане період зникнення первинних національних культур Заходу, а також Японії. На тлі зростання населення Латинської Америки, Азії, Африки (до 3-4 млрд. осіб) буде відбуватися зниження чисельності європейців (близько 200 млн. осіб). Чисельність християнських громад усіх напрямків (католиків, протестантів, православних) поступово почне скорочуватись в усьому світі. Це й стане основним чинником у домінуванні ісламу в Європі. Для Америки такі демографічні процеси означатимуть зменшення питомої ваги населення європейського походження та ідеологічною переорієнтацією усїєї країни. Під тиском аборигенів американцям доведеться переглянути національну історію, переписати підручники та затаврувати створювачів США як носіїв ідей геноциду. Така невтішна картина. *(Вечерний Донецьк)*

Дружина фараона повертається до Єгипту. Вивезення національних скарбів -своєрідна хвороба Арабської Республіки Єгипет. Але задля непомітності зникнення з музеїв предметів старовини злочинна група начолі з директором музею-некрополя в Саккарі зайнялася їх підробкою старожитностей. При чому оригінали продавалися за кордон під виглядом сучасних копій, а копії займали місця оригіналів у сховищах. Погоріли злодії на крадіжці скульптурного портрету голови дружини Рамзеса II Нефертарі, яку намагались збути в Англії. Щоб провезти скульптуру через кордон, на неї було накладено цементну маску. В Англії на митниці вирішили дослідити зміст посилки, що прибула з Єгипту. Зовсім випадково скульптурі пошкодили ніс і під цементною маскою виявили базальтовий оригінал. Голова Нефертарі була урочисто відправлена до Єгипту, а місцева поліція почала розслідування. Підсумком його було викриття злочинної групи.

З ним говорить Заратуштра. У Ташкенті проживає чи не останній зороастрієць країни. Це місцевий краєзнавець Павло Силін, який у свій час багато допомагав в археологічних дослідженнях місцевості навколо Ташкенту. Весь свій вільний час він присвятив вивченню залишків зороастриської релігійної культури на теренах Узбекистану. Усього у світі налічують 63 пам'ятки зороастризму, з яких Узбекистану належать 38. Із них 17 безпосередньо знаходяться у Хорезмській оазі. Як вважали російські вчені С.Толстой та М.Масон, саме Східний Іран є територією, де народилась давня релігія зороастризму. Центром такого розвитку вважається м.Кангка на березі Сирдар'ї, що під Ташкентом. Хоча існує і більш поширена думка про те, що центром усе ж таки було м.Хорезм. Проте у Хорезмській області є м.Ханка, що нагадує за звучанням Канγκу, то питання залишається не повністю вичерпаним. Сам Силін відправляє всі зороастрийські ритуали та намагається наслідувати моральному вченню цієї майже зниклої релігії, де він особливо цінує доброту та взаємодопомогу.

Група з двадцяти гігантських НЛО відвідала чорногорське село. Величезні небесні об'єкти, які випромінювали яскраве світло, зависли над Гадіджевим. Всі люди села повибігали із своїх домівок і спостерігали "чудо". Ніякі світлові шоу поруч з селом не відбувалися раніше. То що ж то було?

Найбільший млинець спекли на площі Революції в Москві, відзначаючи Масляну. Правда, він був не круглої форми, а у вигляді стрічки довжиною в один кілометр й загальною площею понад 150 кв.м. Млинець "зпливав" із спеціальної печі в контейнер. Получилося 5620 порцій. Вага млинця - 300 кг. На його випікання витратили 150 кг борошна, 2,5 тис. яєць, 300 літрів молока, 60 кг цукру, 1,5 кг солі. Проте організатори акції не врахували те, що млинець все ж має бути круглим, бо ж він символізує Сонце, нове "відродження" якого й відзначає це свято.

АНОНСИ

Рада з координації наукових досліджень з релігієзнавства при Національній Академії наук України звертається до всіх, хто працює над кандидатськими чи докторськими дисертаціями з цього фаху узгодити заздалегідь тему свого дослідження з нею. Очолює Раду заст. керівника Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАНУ професор Петро Яроцький (контактний телефон 229-04-18).

В квітні до Києва приїздить відомий співробітник Інституту Бгактіведанти (Науковий відділ Міжнародного товариства свідомості Крішни) Майкл Кремо -Друтакарма дас. В його книгах "Заборонено археологія" та "Невідома історія людства" маємо виклик загальноприйнятому погляду на еволюційну теорію виникнення людства. М.Кремо має свій веб-сайт "Майкл Кремо та заборонена Археологія" (<http://www.maremo.com>). Про програму перебування його в Києві можна дізнатися за телефоном: 244-49-34 або 434-55-33.

Редакція часопису "Релігійна панорама" з вдячністю розгляне всі надіслані листи та інформації від зацікавленої громадськості.

Свою інформацію та пропозиції просимо направляти на

E-mail: serif@alfacom.net або ж факс: 229-48-12 чи телефоном 229-0418.

Адреса для листів: 01001, Київ-1, а/с № 156 В.

При підготовці даного числа РР редакцією використані власні матеріали та матеріали наступних видань та інформаційних агенств:

Associated Press

API

Благовест-інфо

info@post.com

Інтернет журнал "Соборність"

Матеріали НТВ

НГ-Релігії

Офіційна хроніка УАПЦ

Reuter News Service

Україна молода

Факты и комментарии

Los Angeles Times

Zenit News Agency

WRNS (World Religions news

Service)

та інші

Здано до друку 27.03.2001 р. Підписано до друку 27.03.2001 р. Ум.друк.арк. 4,5.

Замовлення № 2-1137 Наклад 800. Формат 60x90 7/16

Видавництво "Світ Знань". Email: svitznan@ukrpost.net ЗАТ "Біпол"

1

ГАЛЕРЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО МИСТЕЦТВА

МУЛЬТИМЕДІЙНА
БАЗА ДАНИХ

Культурно-освітнє Товариство «КОЛОРИТ»
представляє перший випуск серії мультимедійних програм
«Галерея українського та світового мистецтва».

✓ Програма є наочно-дидактичним посібником для вивчення
«Української та зарубіжної культури», «Образотворчого
мистецтва», «Естетики».

Програма ознайомить Вас з шедеврами українського та
світового мистецтва всіх часів і епох. Вперше один диск
вміщує **3 000** анотованих творів різних видів, стилів,
жанрів та епох. Вперше повно презентовано мистецтво
України – **1500** творів живопису, скульптури, архітек-
тури, ювелірного мистецтва тощо.

✓ Представлено творчість **762** художників (з них - **235**
вітчизняних художників), подано **100** детальних твор-
чих життєписів митців. Представлені мистецькі твори
знаходяться у **306** музеях **30** країн світу (**1470** - в **70**
українських музеях. Залами цих музеїв Ви здійсните
екскурсії, ознайомитесь з експозиціями.

До кожного мистецького твору додано детальний
опис (графічне зображення розміром 1024*768,
назва твору, авторство, мистецький аналіз твору;
дата створення, музей, стиль, жанр, країна-бать-
ківщина митця, матеріал і розміри твору).

✓ Програма містить гнучку систему пошуку творів за
кількома критеріями відбору. "Галерея" має різно-
манітні режими для перегляду творів: слайдовий
режим, масштабування тощо. Добірка класичної
музики (тривалістю понад 70 хвилин) добавить
Вам насолоди від спілкування з прекрасним.

Програма знадобиться всім шанувальникам
мистецтва, науковцям, викладачам, студентам,
школярам.

✓ Детальна інформація за тел.
(044) 246-40-18, 229-04-18, факс 248-44-36
або 03150, Київ-150, а/с 428

E-mail: coloryt2001@ukr.net

Музеї		Пошук
Митці		Автори
Країни		Спонсори
Мистецтва		Статистика
Жанри		Колорит
Стилі		Музика

Вихід

Пошук за кількома критеріями

✓ Митці		Знайти
Музеї		
Країни		
Мистецтва		
Століття		
Жанри		
Стилі		
Роки		

Український живописець, педагог, громадський діяч Іван Пилипчук. Народився 18 грудня 1878 р. у с. Пилипчуки, нинішній селище І.Пилипчука, Київська губернія. Закінчив Київський університет імені Шевченка. Працював вчителем, редактором газети "Українська правда". Автор картин "Мати з дитиною", "Сидіти", "Мати з дитиною".

Митці

Автори: Куліш

1820-2000

Український письменник, мовознавець, громадський діяч Іван Куліш. Народився 18 грудня 1878 р. у с. Пилипчуки, нинішній селище І.Пилипчука, Київська губернія. Закінчив Київський університет імені Шевченка. Працював вчителем, редактором газети "Українська правда". Автор картин "Мати з дитиною", "Сидіти", "Мати з дитиною".

Список творів

Скульптор	Міхал Анжель	1498-1501
Міхал Анжель	1498-1501	1498-1501
Міхал Анжель	1498-1501	1498-1501
Міхал Анжель	1498-1501	1498-1501
Міхал Анжель	1498-1501	1498-1501
Міхал Анжель	1498-1501	1498-1501

"ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ В УКРАЇНІ"

(в 10-ти томах)

Вийшов з друку

4 том

"КАТОЛИЦИЗМ"

за редакцією проф. П.Яроцького,
Київ, 2001, "Світ знань", 608 с.

Унікальна книга, в якій дається повний виклад історії католицизму в Україні від княжої доби до відновлення незалежності України в 1991 р. У двох розділах книги окремо досліджується історія Римо-Католицької та Греко-Католицької церков.

Послідовно висвітлюються різні періоди буття і функціонування католицизму на

українській землі: в умовах княжої України-Руси, під час Литовсько-Польської держави, в Речі Посполитій до її поділів в 1772-1795 рр., під владою Російської і Австро-Угорської імперії, під час радянської влади, а також на західноукраїнських землях у міжвоєнній Польщі (1918-1939 рр.). Розрахована на релігієзнавців, істориків, філософів, культурологів, на широкий загал тих читачів, хто цікавиться історією України.

Вартість книги 18,80 грн.

Запитуйте книгу в книгарнях та бібліотеках.

Умови придбання книги отримуйте за тел. 8-044-229-04-18,
або надіславши запит за адресою:

03150 м.Київ-150, а-с № 428 Видавництво „Світ Знань”

fax 248-44-36 E-mail: svitznan@ukrpost.net

